

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)
της 21ης Σεπτεμβρίου 2005 *

Στην υπόθεση T-315/01,

Yassin Abdullah Kadi, κάτοικος Τζέντα (Σαουδική Αραβία), εκπροσωπούμενος από τους D. Pannick, QC, P. Saini, barrister, G. Martin και A. Tudor, solicitors, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγων,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τους M. Βιτσεντζάτο και M. Bishop,

και

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους A. Van Solinge και C. Brown, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθών,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

υποστηριζόμενων από το

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο, αρχικώς, από τον J. E. Collins, κατόπιν δε από την R. Caudwell, επικουρούμενη από την S. Moore, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνον,

που έχει ως αντικείμενο, αρχικώς, αίτημα ακυρώσεως, αφενός, του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 του Συμβουλίου, της 6ης Μαρτίου 2001, για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 337/2000 (ΕΕ L 67, σ. 1), αφετέρου δε, του κανονισμού (ΕΚ) 2062/2001 της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 2001, για την τροποποίηση, για τρίτη φορά, του κανονισμού 467/2001 (ΕΕ L 277, σ. 25), ακολούθως δε, αίτημα ακυρώσεως του κανονισμού (ΕΚ) 881/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 του Συμβουλίου (ΕΕ L 139, σ. 9), καθόσον οι ως άνω κανονισμοί αφορούν τον προσφεύγοντα,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους N. J. Forwood, πρόεδρο, J. Pirrung, P. Mengozzi, A. W. H. Meij και M. Βηλαρά, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 14ης Οκτωβρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- 1 Κατά το άρθρο 24, παράγραφος 1, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος υπογράφηκε στον Άγιο Φραγκίσκο (Ηνωμένες Πολιτείες) στις 26 Ιουνίου 1945, τα Μέλη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) «αναθέτουν εις το Συμβούλιον Ασφαλείας την κυρίαν ευθύνην διά την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας και συμφωνούσιν ότι εν τη εκτελέσει των εκ της ευθύνης ταύτης καθηκόντων του το Συμβούλιον Ασφαλείας ενεργεί εξ ονόματός των».
- 2 Κατά το άρθρο 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, «τα Μέλη του [ΟΗΕ] συμφωνούσιν όπως αποδέχονται και εκτελώσι τας αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας συμφώνως προς τον παρόντα Χάρτην».
- 3 Δυνάμει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας για τη διατήρησιν της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας «εκτελώνται απ' ευθείας υπό των Μελών των Ηνωμένων Εθνών και διά των ενεργειών των εις τας καταλλήλους διεθνείς οργανώσεις, των οποίων τυγχάνουσι Μέλη».

4 Κατά το άρθρο 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, «εν περιπτώσει συγκρούσεως των κατά τον παρόντα Χάρτην υποχρεώσεων των Μελών των Ηνωμένων Εθνών προς τας υποχρεώσεις αυτών εξ οιασδήποτε άλλης Διεθνούς Συμφωνίας, θα προέχουσιν αι κατά τον παρόντα Χάρτην υποχρεώσεις αυτών».

5 Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 1, ΕΕ:

«Η Ένωση καθορίζει και εφαρμόζει μία κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας η οποία καλύπτει όλους τους τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, και της οποίας στόχοι είναι:

- η διαφύλαξη των κοινών αξιών, των θεμελιωδών συμφερόντων, της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Ενώσεως, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,
- η ενίσχυση της ασφαλείας της Ενώσεως υπό όλες τις μορφές,
- η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφαλείας, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών [...]

6 Κατά το άρθρο 301 ΕΚ:

«Όταν μία κοινή θέση ή κοινή δράση, που εγκρίθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και

πολιτική ασφαλείας, προβλέπει δράση της Κοινότητας για τη μερική ή ολοκληρωτική μείωση ή διακοπή των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα.»

7 Το άρθρο 60, παράγραφος 1, ΕΚ ορίζει ότι:

«Εάν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 301, κρίνεται αναγκαία κοινοτική δράση, το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 301 διαδικασία, να λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές έναντι των οικείων τρίτων χωρών.»

8 Κατά το άρθρο 307, πρώτο εδάφιο, ΕΚ:

«Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών, αφενός, και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών, αφετέρου, δεν θίγονται από την παρούσα Συνθήκη.»

9 Τέλος, το άρθρο 308 ΕΚ ορίζει ότι:

«Αν ενέργεια της Κοινότητας θεωρείται αναγκαία για την πραγματοποίηση ενός από τους στόχους της στο πλαίσιο της λειτουργίας της κοινής αγοράς και δεν προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη οι προς τον σκοπό αυτόν απαιτούμενες εξουσίες, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομοφώνως τις κατάλληλες διατάξεις.»

Ιστορικό της διαφοράς

- 10 Στις 15 Οκτωβρίου 1999, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (στο εξής: Συμβούλιο Ασφαλείας) εξέδωσε το ψήφισμα 1267 (1999), με το οποίο, μεταξύ άλλων, καταδίκασε την εντός της επικράτειας του Αφγανιστάν υποδοχή και εκπαίδευση τρομοκρατών και την προετοιμασία τους για τρομοκρατικές επιθέσεις, επαναβεβαίωσε την πεποίθησή του ότι η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι οι Ταλιμπάν εξακολουθούν να παρέχουν καταφύγιο στον Οσάμα Μπιν Λάντεν παρέχοντάς του τη δυνατότητα, όπως και στους εταίρους του, να διευθύνει δίκτυο κέντρων εκπαιδύσεως τρομοκρατών από το έδαφος που οι Ταλιμπάν ελέγχουν και να χρησιμοποιεί το Αφγανιστάν ως βάση για την πραγματοποίηση διεθνών τρομοκρατικών επιθέσεων. Με την παράγραφο 2 του εν λόγω ψηφίσματος, το Συμβούλιο Ασφαλείας ζήτησε από τους Ταλιμπάν να παραδώσουν πάραυτα τον Οσάμα Μπιν Λάντεν στις αρμόδιες αρχές. Προς διασφάλιση της τηρήσεως αυτής της υποχρέωσης, στην παράγραφο 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999) ορίζεται ότι όλα τα κράτη πρέπει, μεταξύ άλλων, «να δεσμεύσουν τα κεφάλαια και τους λοιπούς οικονομικούς πόρους τους προερχομένους ιδίως από περιουσιακά στοιχεία ανήκοντα στους Ταλιμπάν ή ελεγχόμενα άμεσα ή έμμεσα από αυτούς, ή ανήκοντα ή ελεγχόμενα από οποιαδήποτε επιχείρηση ανήκουσα ή ελεγχόμενη από τους Ταλιμπάν, όπως προσδιορίστηκαν από τη συσταθείσα προς τούτο επιτροπή κατ' εφαρμογήν της κατωτέρω παραγράφου 6, και να λάβουν μέτρα ώστε ούτε τα ως άνω κεφάλαια και οι λοιποί οικονομικοί πόροι ούτε άλλα κεφάλαια και χρηματοπιστωτικά μέσα, κατά τα ανωτέρω προσδιοριζόμενα, να διατίθενται υπέρ ή να χρησιμοποιούνται από τους Ταλιμπάν ή οποιαδήποτε επιχείρηση ανήκει ή ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από τους Ταλιμπάν, από τους ομοεθνείς τους ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ευρισκόμενο εντός του εδάφους τους, εκτός αν η προς τούτο συσταθείσα επιτροπή παράσχει άδεια περί του αντιθέτου, ανά περίπτωση, και για ανθρωπιστικούς λόγους».
- 11 Με την παράγραφο 6 του ψηφίσματος 1267 (1999), το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφάσισε να συστήσει, σύμφωνα με το άρθρο 28 του προσωρινού εσωτερικού του κανονισμού, επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας συγκείμενη από εκπροσώπους όλων των Μελών του (στο εξής: επιτροπή κυρώσεων), στην οποία ανατέθηκε, μεταξύ άλλων, να μεριμνά για την εκ μέρους των κρατών εφαρμογή των επιβληθεισών με την παράγραφο 4 κυρώσεων, να προσδιορίζει τα κατά την παράγραφο 4 κεφάλαια και τους λοιπούς χρηματοπιστωτικούς πόρους και να εξετάζει αιτήσεις εξαίρεσεως από τις επιβληθείσες με την εν λόγω παράγραφο 4 κυρώσεις.

- 12 Κρίνοντας ότι η Κοινότητα όφειλε να λάβει μέτρα προκειμένου να εφαρμοστεί το εν λόγω ψήφισμα, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 15 Νοεμβρίου 1999, την κοινή θέση 1999/727/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά των Ταλιμπάν (ΕΕ L 294, σ. 1). Κατά το άρθρο 2 της εν λόγω κοινής θέσεως δεσμεύονται τα κεφάλαια και οι λοιποί οικονομικοί πόροι που διαθέτουν στο εξωτερικό οι Ταλιμπάν, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο ψήφισμα 1267 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 13 Στις 14 Φεβρουαρίου 2000, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, τον κανονισμό (ΕΚ) 337/2000, για την απαγόρευση πτήσεων και το πάγωμα κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων που αφορούν την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν (ΕΕ L 43, σ. 1).
- 14 Στις 19 Δεκεμβρίου 2000 το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε το ψήφισμα 1333 (2000) με το οποίο ζητεί, μεταξύ άλλων, από τους Ταλιμπάν να συμμορφωθούν με το ψήφισμα 1267 (1999) παύοντας ιδίως να παρέχουν καταφύγιο και εκπαίδευση στους διεθνείς τρομοκράτες και τις οργανώσεις τους και παραδίδοντας τον Οσάμα Μπιν Λάντεν στις αρμόδιες αρχές προκειμένου να δικαστεί. Το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να ενισχύσει την απαγόρευση πτήσεων και τη δέσμευση κεφαλαίων που προέβλεπε το ψήφισμα 1267 (1999). Προς τούτο, στην παράγραφο 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000), ορίζεται ότι όλα τα κράτη υπέχουν την υποχρέωση «να δεσμεύσουν άραυτα τα κεφάλαια και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του Οσάμα Μπιν Λάντεν και των ατόμων ή οργανώσεων που συνδέονται με αυτόν, όπως προσδιορίστηκαν από την [επιτροπή κυρώσεων], περιλαμβανομένης της οργάνωσης Αλ Κάιντα, καθώς και τα κεφάλαια που αντλούνται από περιουσιακά στοιχεία ανήκοντα στον Οσάμα Μπιν Λάντεν και σε άτομα ή οργανώσεις συνδεδεμένα με αυτόν ή ελεγχόμενα άμεσα ή έμμεσα εξ αυτών και να μεριμνούν ώστε ούτε τα εν λόγω κεφάλαια και οι λοιποί οικονομικοί πόροι ούτε άλλα κεφάλαια ή οικονομικοί πόροι να διατίθενται υπέρ ή να χρησιμοποιούνται άμεσα ή έμμεσα από τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, τους εταίρους του ή οποιαδήποτε άλλη οργάνωση ανήκουσα ή ελεγχόμενη άμεσα ή έμμεσα εξ αυτών, περιλαμβανομένης της οργάνωσης Αλ Κάιντα, είτε εκ μέρους των ομοεθνών τους είτε από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ευρισκόμενο εντός του εδάφους τους».

15 Με το ίδιο αυτό ψήφισμα, το Συμβούλιο Ασφαλείας ανέθεσε στην επιτροπή κυρώσεων να τηρεί, βάσει των στοιχείων που της κοινοποιούν τα κράτη και οι περιφερειακές οργανώσεις, ενημερωμένο πίνακα αναγράφοντα τα άτομα και τις οργανώσεις που η εν λόγω επιτροπή προσδιόρισε ως συνδεδεμένα με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, περιλαμβανομένης της οργάνωσης Αλ Κάιντα.

16 Με την παράγραφο 23 του ψηφίσματος 1333 (2000), το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφάσισε ότι τα μέτρα που επιβλήθηκαν, ιδίως, δυνάμει της παραγράφου 8, θα έχουν εφαρμογή για περίοδο δώδεκα μηνών και ότι κατά τη συμπλήρωση αυτής της περιόδου το Συμβούλιο Ασφαλείας θα αποφασίσει περί της ενδεχόμενης παρατάσεως της ισχύος των μέτρων αυτών για μια νέα περίοδο, υπό τις αυτές προϋποθέσεις.

17 Κρίνοντας ότι ήταν αναγκαία η λήψη μέτρων εκ μέρους της Κοινότητας προς εφαρμογήν αυτής της απόφασεως, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 26 Φεβρουαρίου 2001, την κοινή θέση 2001/154/ΚΕΠΠΑ, που αφορά πρόσθετα περιοριστικά μέτρα κατά των Ταλιμπάν και τροποποιεί την κοινή θέση 96/746/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 57, σ. 1). Το άρθρο 4 της εν λόγω κοινής θέσεως ορίζει:

«Θα παγώσουν [δεσμεύονται] όλα τα κεφάλαια και λοιπά χρηματοπιστωτικά στοιχεία του Οσάμα Μπιν Λάντεν και των ατόμων και επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτόν, όπως τα καθορίζει η επιτροπή κυρώσεων του ΟΗΕ· κεφάλαια ή άλλοι χρηματοδοτικοί πόροι δεν θα διατεθούν στον Οσάμα Μπιν Λάντεν και σε άτομα ή επιχειρήσεις που συνδέονται με αυτόν, όπως τα καθορίζει η επιτροπή κυρώσεων του ΟΗΕ, υπό τους όρους του ψηφίσματος 1333 (2000).»

18 Στις 6 Μαρτίου 2001, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, τον κανονισμό (ΕΚ) 467/2001, για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 337/2000 (ΕΕ L 67, σ. 1).

19 Στο άρθρο 1 του κανονισμού 467/2001 ορίζονται οι έννοιες του «κεφαλαίου» και του «παγώματος [δεσμεύσεως] κεφαλαίων».

20 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 467/2001:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και οι άλλοι οικονομικοί πόροι, που ανήκουν σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα οριζόμενο από την [επιτροπή κυρώσεων] και περιλαμβανόμενο στο παράρτημα Ι.

2. Κανένα κεφάλαιο δεν διατίθεται, άμεσα ή έμμεσα, στα πρόσωπα, στις οντότητες ή στους φορείς που ορίζονται από την επιτροπή κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν και περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται για τα κεφάλαια και τους οικονομικούς πόρους για τους οποίους η επιτροπή κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν έχει χορηγήσει εξαίρεση. Τέτοιες εξαιρέσεις εγκρίνονται μέσω των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ.»

21 Το παράρτημα Ι του κανονισμού 467/2001 περιλαμβάνει πίνακα προσώπων, οντοτήτων και φορέων τους οποίους αφορά η κατά το άρθρο 2 δέσμευση κεφαλαίων. Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 467/2001, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να τροποποιεί ή να συμπληρώνει το εν λόγω παράρτημα Ι βάσει των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας και της επιτροπής κυρώσεων.

22 Στις 8 Μαρτίου 2001, η επιτροπή κυρώσεων δημοσίευσε τον πρώτο ενοποιημένο πίνακα οντοτήτων και προσώπων εις βάρος των οποίων πρέπει να επιβληθεί η δέσμευση κεφαλαίων δυνάμει των ψηφισμάτων 1267 (1999) και 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας. Έκτοτε, ο πίνακας τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε επανειλημμένως. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εξέδωσε σειρά κανονισμών βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 467/2001, με τους οποίους τροποποίησε ή συμπλήρωσε το παράρτημα Ι του ανωτέρω κανονισμού.

23 Στις 19 Οκτωβρίου 2001, η επιτροπή κυρώσεων δημοσίευσε νέα προσθήκη στον πίνακα της 8ης Μαρτίου 2001, περιλαμβάνουσα μεταξύ άλλων το όνομα του εξής ατόμου:

— «Al-Qadi, Yasin (A. K. A. Kadi, Shaykh Yassin Abdullah· A. K. A. Kahdi, Yasin), Τζέντα, Σαουδική Αραβία».

24 Με τον κανονισμό (ΕΚ) 2062/2001 της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 2001, για την τροποποίηση, για τρίτη φορά, του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 (ΕΕ L 277, σ. 25), το όνομα του εν λόγω ατόμου προστέθηκε, μεταξύ άλλων, στο παράρτημα Ι του εν λόγω κανονισμού.

25 Στις 16 Ιανουαρίου 2002, το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε το ψήφισμα 1390 (2002), που ορίζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν εις βάρος του Οσάμα Μπιν Λάντεν, των μελών της οργανώσεως Αλ Κάιντα καθώς και των Ταλιμπάν και των λοιπών ατόμων, ομάδων, επιχειρήσεων και οντοτήτων που συνδέονται με αυτούς. Το ψήφισμα αυτό προβλέπει, ουσιαστικώς, στις παραγράφους 1 και 2, τη συνέχιση εφαρμογής μέτρων που προέβλεπε η παράγραφος 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999) και η παράγραφος 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000), ιδίως τη δέσμευση κεφαλαίων. Κατά την παράγραφο 3 του ψηφίσματος 1390 (2002), τα

μέτρα αυτά θα επανεξεταστούν από το Συμβούλιο Ασφαλείας δώδεκα μήνες μετά τη λήψη τους, οπότεν το Συμβούλιο Ασφαλείας θα αποφασίσει αν θα τα διατηρήσει σε ισχύ ή αν θα τα βελτιώσει.

- 26 Κρίνοντας ότι η Κοινότητα έπρεπε να λάβει μέτρα προς εφαρμογήν αυτής της αποφάσεως, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 27 Μαΐου 2002, την κοινή θέση 2002/402/ΚΕΠΠΑ, περί περιοριστικών μέτρων κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, των μελών της οργάνωσης Αλ Κάιντα και των Ταλιμπάν και των λοιπών προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και άλλων φορέων που συνδέονται μαζί τους, και περί καταργήσεως των κοινών θέσεων 96/746/ΚΕΠΠΑ, 1999/727/ΚΕΠΠΑ, 2001/154/ΚΕΠΠΑ και 2001/771/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 139, σ. 4). Το άρθρο 3 της εν λόγω κοινής θέσεως προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη συνέχιση της δεσμεύσεως των κεφαλαίων και των λοιπών χρηματοοικονομικών πόρων και περιουσιακών στοιχείων των προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και άλλων φορέων που περιλαμβάνονται στον καταρτισθέντα από την επιτροπή κυρώσεων πίνακα σύμφωνα με τα ψηφίσματα 1267 (1999) και 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 27 Στις 27 Μαΐου 2002, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ, τον κανονισμό (ΕΚ) 881/2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 (ΕΕ L 139, σ. 9).
- 28 Κατά την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, τα μέτρα που προβλέπει, ιδίως, το ψήφισμα 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας «εμπίπτουν στο πεδίο της Συνθήκης και, κυρίως για να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, απαιτείται η θέσπιση κοινοτικής νομοθεσίας για την εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας όσον αφορά το έδαφος της Κοινότητας».
- 29 Στο άρθρο 1 του κανονισμού 881/2002 ορίζονται οι έννοιες των «κεφαλαίων» και της «δεσμεύσεως κεφαλαίων» κατά τρόπο ταυτόσημο, ουσιαστικώς, με εκείνον του άρθρου 1 του κανονισμού 467/2001.

30 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 881/2002:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και οι οικονομικοί πόροι που ανήκουν ή βρίσκονται στην ιδιοκτησία ή κατοχή φυσικού ή νομικού προσώπου, ομάδας ή οντότητας που ορίζεται από την επιτροπή κυρώσεων και περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στο παράρτημα Ι.

2. Κανένα κεφάλαιο δεν διατίθεται, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιοδήποτε ή προς όφελος οποιοδήποτε από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που ορίζονται από την επιτροπή κυρώσεων και περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι.

3. Δεν διατίθενται οικονομικοί πόροι άμεσα ή έμμεσα προς οιοδήποτε ή προς όφελος οιοδήποτε από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που ορίζονται από την επιτροπή κυρώσεων και περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, για την απόκτηση, από το εν λόγω πρόσωπο, ομάδα ή οντότητα, κεφαλαίων, αγαθών ή υπηρεσιών.»

31 Το παράρτημα Ι του κανονισμού 881/2002 περιλαμβάνει τον πίνακα των προσώπων, οντοτήτων και ομάδων που αφορά η κατά το άρθρο 2 δέσμευση κεφαλαίων. Στον πίνακα περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το όνομα του εξής φυσικού προσώπου: «Al-Qadi, Yasin (επίσης γνωστός ως KADI, Shaykh Yassin Abdullah· επίσης γνωστός ως KAHDI, Yasin), Τζέντα, Σαουδική Αραβία».

32 Στις 20 Δεκεμβρίου 2002, το Συμβούλιο Ασφαλείας υιοθέτησε το ψήφισμα 1452 (2002), το οποίο αποσκοπεί στη διευκόλυνση της τηρήσεως των υποχρεώσεων στον τομέα καταστολής της τρομοκρατίας. Στην παράγραφο 1 αυτού του ψηφίσματος προβλέπονται ορισμένες παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις από τη δέσμευση κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πόρων που επέβαλαν τα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002), που μπορούν να χορηγούν τα κράτη για ανθρωπιστικούς λόγους, υπό την επιφύλαξη της εγκρίσεως της επιτροπής κυρώσεων.

- 33 Στις 17 Ιανουαρίου 2003, το Συμβούλιο Ασφαλείας υιοθέτησε το ψήφισμα 1455 (2003), σκοπός του οποίου είναι η βελτίωση της εφαρμογής των μέτρων που επιβλήθηκαν με την παράγραφο 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999), με την παράγραφο 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000) και με τις παραγράφους 1 και 2 του ψηφίσματος 1390 (2002). Κατά την παράγραφο 2 του ψηφίσματος 1455 (2003), τα μέτρα αυτά θα τύχουν περαιτέρω βελτιώσεως εντός δωδεκαμήνου ή ενωρίτερον, εφόσον παραστεί ανάγκη.
- 34 Κρίνοντας ότι η Κοινότητα όφειλε να λάβει μέτρα προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή το ψήφισμα 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 27 Φεβρουαρίου 2003, την κοινή θέση 2003/140/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με εξαιρέσεις από τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλει η κοινή θέση 2002/402/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 53, σ. 62). Το άρθρο 1 της κοινής αυτής θέσεως προβλέπει ότι, κατά την εφαρμογή των μέτρων που ορίζονται στο άρθρο 3 της κοινής θέσεως 2002/402/ΚΕΠΠΑ, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα λάβει υπόψη της τις εξαιρέσεις που επιτρέπονται δυνάμει του ψηφίσματος 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 35 Στις 27 Μαρτίου 2003, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 561/2003, για την τροποποίηση, σε ό,τι αφορά τις εξαιρέσεις από τη δέσμευση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 881/2002 (ΕΕ L 82, σ. 1). Στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, το Συμβούλιο τονίζει ότι, λαμβανομένου υπόψη του ψηφίσματος 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, επιβάλλεται να προσαρμοστούν τα μέτρα που επιβλήθηκαν από την Κοινότητα.
- 36 Κατά το άρθρο 1 του κανονισμού 561/2003:

«Το ακόλουθο άρθρο 2α παρεμβάλλεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 881/2002:

“Άρθρο 2α

1. Το άρθρο 2 δεν εφαρμόζεται στα κεφάλαια ή στους οικονομικούς πόρους, εφόσον:

- α) κάποια από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ, όρισε, κατόπιν αιτήματος που υπέβαλε ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ότι τα εν λόγω κεφάλαια ή οι οικονομικοί πόροι είναι:
- i) αναγκαία για την κάλυψη βασικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών για είδη διατροφής, ενοικίου ή ενυπόθηκου δανείου, φαρμάκων και ιατρικής θεραπείας, φόρων, ασφαλιστρών και τελών σε επιχειρήσεις κοινής ωφελείας,
 - ii) αποκλειστικά προορισμένα για την πληρωμή εύλογων επαγγελματικών αμοιβών και την εξόφληση δαπανών συνδεδεμένων με την παροχή νομικών υπηρεσιών,
 - iii) αποκλειστικά προορισμένα για την πληρωμή αμοιβών ή επιβαρύνσεων για υπηρεσίες που αφορούν την καθημερινή τήρηση ή διατήρηση κεφαλαίων οικονομικών πόρων που έχουν δεσμευθεί, ή
 - iv) αναγκαία για έκτακτες δαπάνες, και
- β) ο ορισμός αυτός κοινοποιήθηκε στην επιτροπή κυρώσεων, και
- γ) i) στην περίπτωση του ορισμού δυνάμει του στοιχείου α', σημεία i, ii ή iii, η επιτροπή κυρώσεων δεν έφερε αντίρρηση στον ορισμό εντός 48 ωρών από την κοινοποίηση ή

- ii) στην περίπτωση του ορισμού δυνάμει του ανωτέρω στοιχείου α', σημείο iv, η επιτροπή κυρώσεων ενέκρινε τον ορισμό.

2. Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να επωφεληθεί από τις περιλαμβανόμενες στην παράγραφο 1 διατάξεις απευθύνει το αίτημά του στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους που αναφέρεται στο παράρτημα II.

Η αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο παράρτημα II κοινοποιεί αμέσως και γραπτώς στο πρόσωπο που υπέβαλε το αίτημα και σε κάθε άλλο πρόσωπο, οργανισμό ή οντότητα που είναι γνωστό ότι είναι άμεσα ενδιαφερόμενοι, κατά πόσον το αίτημα έγινε δεκτό.

Η αρμόδια αρχή ενημερώνει επίσης άλλα κράτη μέλη κατά πόσον το αίτημα για την εξαίρεση αυτή έγινε δεκτό.

3. Τα κεφάλαια που ελευθερώνονται και μεταφέρονται εντός της Κοινότητας προκειμένου να καλύψουν δαπάνες ή που αναγνωρίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται σε περαιτέρω περιοριστικά μέτρα δυνάμει του άρθρου 2.

[...]»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

37 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Δεκεμβρίου 2001, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό υποθέσεως T-315/01, ο Yassin Abdullah Kadi άσκησε, κατά του Συμβουλίου και της Επιτροπής, προσφυγή δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, με την οποία ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει τους κανονισμούς 2062/2001 και 467/2001, καθόσον αφορούν τον προσφεύγοντα·

— να καταδικάσει το Συμβούλιο και/ή την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

38 Με τα υπομνήματά τους αντικρούσεως που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 20 και 21 Φεβρουαρίου 2002, αντιστοίχως, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

39 Με την από 13 Ιουνίου 2002 επιστολή της Γραμματείας του Πρωτοδικείου, οι διάδικοι κλήθηκαν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί των αποτελεσμάτων της καταργήσεως του κανονισμού 467/2001 και της αντικαταστάσεώς του με τον κανονισμό 881/2002.

- 40 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Ιουνίου 2002, ως παράρτημα των παρατηρήσεών του, ο προσφεύγων δήλωσε ότι τα αρχικά του αιτήματα και οι λόγοι ακυρώσεως περιλαμβάνουν και τον κανονισμό 881/2002 (στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός), καθόσον αυτός τον αφορά.
- 41 Με τις παρατηρήσεις που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Ιουνίου 2002, το Συμβούλιο δήλωσε ότι δεν έχει αντίρρηση για την επέκταση αυτή των αρχικών αιτημάτων και λόγων της προσφυγής.
- 42 Με τις παρατηρήσεις που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την 1η Ιουλίου 2002, η Επιτροπή προέβαλε τον ισχυρισμό ότι η αρχική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, καθόσον στρέφεται κατά του κανονισμού 467/2001, δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπουν, ιδίως, το τέταρτο και το πέμπτο εδάφιο του άρθρου 230 ΕΚ. Κατά την Επιτροπή, το αρχικό αίτημα ακυρώσεως του εν λόγω κανονισμού μπορεί να νοηθεί μόνο ως ένσταση ελλείψεως νομιμότητας προβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 241 ΕΚ. Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι η αρχική προσφυγή στρέφεται κυρίως κατά του κανονισμού 2062/2001 και παρεμπιπτόντως μόνο κατά του κανονισμού 467/2001. Εντούτοις, για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης και για λόγους οικονομίας της διαδικασίας, αλλά και λαμβανόμενου υπόψη ότι οι έννομες συνέπειες του κανονισμού 2062/2001 συνεχίζονται με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, η Επιτροπή δήλωσε ότι δεν έχει αντίρρηση να τροποποιήσει ο προσφεύγων τα δικόγραφά του προκειμένου να περιλάβει τον εν λόγω κανονισμό.
- 43 Επιπροσθέτως, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει, σύμφωνα με το άρθρο 113 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ότι η στρεφόμενη κατά του κανονισμού 2062/2001 προσφυγή έχει καταστεί άνευ αντικειμένου και ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επ' αυτής, δεδομένου ότι ο εν λόγω κανονισμός στερείται εννόμων συνεπειών, λόγω της καταργήσεως του κανονισμού 467/2001 και της αντικαταστάσεώς του με τον προσβαλλόμενο κανονισμό. Επικαλείται, σχετικώς, την απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1988, *Technointorg* κατά Επιτροπής και Συμβουλίου (294/86 και 77/87, Συλλογή 1988, σ. 6077), καθώς και τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 13ης Ιουνίου 1997, T-13/96, *TEAM* και *Kolprojekt* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-983).

- 44 Η Επιτροπή ζητεί επίσης, δυνάμει του άρθρου 115, παράγραφος 1, και του άρθρου 116, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, να παρέμβει υπέρ των αιτημάτων του Συμβουλίου, εμμένονσα παραλλήλως στο αίτημά της να καταδικαστεί ο προσφεύγων στα δικαστικά έξοδα στα οποία η ίδια υποβλήθηκε κατά το διάστημα που αυτός αμφισβητούσε τη νομιμότητα του κανονισμού 2062/2001.
- 45 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος του Πρωτοδικείου της 10ης Σεπτεμβρίου 2002, επετράπη στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβει υπέρ των αιτημάτων των καθών, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 116, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 46 Δεδομένου ότι η σύνθεση των τμημάτων του Πρωτοδικείου μεταβλήθηκε από της ενάρξεως του νέου δικαστικού έτους, την 1η Οκτωβρίου 2002, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο δεύτερο τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η εκδίκαση της παρούσας υποθέσεως.
- 47 Αφού άκουσε τους διαδίκους, το Πρωτοδικείο παρέπεμψε την υπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Κανονισμού του Διαδικασίας, ενώπιον τμήματος συγκείμενου από πέντε δικαστές.
- 48 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία, στο πλαίσιο δε της λήψεως των προβλεπομένων στο άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας έθεσε εγγράφως ορισμένες ερωτήσεις στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, που απάντησαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 49 Με διάταξη του προέδρου του δευτέρου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2003, η παρούσα υπόθεση και η υπόθεση T-306/01, Αden κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ενώθηκαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας.

- 50 Με την από 8 Οκτωβρίου 2003 επιστολή του, ο προσφεύγων ζήτησε από το Πρωτοδικείο να του επιτραπεί να καταθέσει στη δικογραφία την Terrorism (United Nations Measures) Order 2001 [βρετανική κανονιστική απόφαση του 2001 περί της τρομοκρατίας (μέτρα των Ηνωμένων Εθνών)]. Επίσης με επιστολή της 8ης Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή ζήτησε από το Πρωτοδικείο να της επιτραπεί να καταθέσει στη δικογραφία τις «κατευθυντήριες οδηγίες περί της διεξαγωγής των εργασιών της [επιτροπής κυρώσεων]», τις οποίες υιοθέτησε η εν λόγω επιτροπή στις 7 Νοεμβρίου 2002 και τις οποίες τροποποίησε στις 10 Απριλίου 2003. Οι δύο αυτές αιτήσεις έγιναν δεκτές με απόφαση του προέδρου του δευτέρου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου της 9ης Οκτωβρίου 2003.
- 51 Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 14ης Οκτωβρίου 2003.

Επί των αποτελεσμάτων της εκδόσεως του προσβαλλομένου κανονισμού επί της παρούσας διαδικασίας

- 52 Οι κυρίως διάδικοι ομοφώνως αναγνωρίζουν ότι ο προσφεύγων έχει το δικαίωμα να προσαρμόσει τα αιτήματά του και τους λόγους ώστε να σκοπείται δι' αυτών η ακύρωση του προσβαλλομένου κανονισμού, ο οποίος καταργεί και αντικαθιστά τον κανονισμό 467/2001, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2062/2001. Πράγματι, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Ιουνίου 2002, ο προσφεύγων δήλωσε ότι προσαρμόζει, υπ' αυτή την έννοια, τα αρχικά του αιτήματα και τους λόγους ακυρώσεως.
- 53 Υπενθυμίζεται, σχετικώς, ότι οσάκις, διαρκούσης της εκκρεμοδικίας, απόφαση αντικαθίσταται με άλλη απόφαση έχουσα το ίδιο αντικείμενο, πρέπει αυτή να θεωρηθεί ως νέο γεγονός που παρέχει στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να προσαρμόσει τα αιτήματα και τους ισχυρισμούς του. Πράγματι, θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της ορθής απονομής της δικαιοσύνης και προς την αρχή της οικονομίας της διαδικασίας να υποχρεωθεί ο προσφεύγων να ασκήσει νέα προσφυγή. Επιπροσθέτως, θα ήταν άδικο να έχει το καθού κοινοτικό όργανο τη δυνατότητα, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις αιτιάσεις που περιέχει η ενώπιόν του

Δικαστηρίου ασκηθείσα προσφυγή κατά αποφάσεως, να προσαρμόζει την προσβαλλομένη αυτή απόφαση ή να την αντικαθιστά με άλλη και να επικαλείται κατά τη δίκη αυτήν την τροποποίηση ή την αντικατάσταση για να στερήσει από τον αντίδικο τη δυνατότητα να εκτείνει τα αρχικά του αιτήματα και τους λόγους ακυρώσεως στη μεταγενέστερη απόφαση ή να αναπτύξει συμπληρωματικά αιτήματα και λόγους κατά της αποφάσεως αυτής (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 3ης Μαρτίου 1982, 14/81, Alpha Steel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 749, σκέψη 8, της 29ης Σεπτεμβρίου 1987, 351/85 και 360/85, Fabrique de fer de Charleroi και Dillinger Hüttenwerke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 3639, σκέψη 11, και της 14ης Ιουλίου 1988, 103/85, Stahlwerke Peine-Salzgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 4131, σκέψεις 11 και 12· απόφαση του Πρωτοδικείου της 3ης Φεβρουαρίου 2000, T-46/98 και T-151/98, CCRE κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-167, σκέψη 33).

54 Η νομολογία αυτή εφαρμόζεται, επίσης, στην περίπτωση κατά την οποία κανονισμός ο οποίος αφορά άμεσα και ατομικά έναν ιδιώτη αντικαθίσταται, διαρκούσης της εκκρεμοδικίας, με κανονισμό έχοντα το ίδιο αντικείμενο.

55 Δεδομένου ότι η περίπτωση αυτή αντιστοιχεί πλήρως στην παρούσα υπόθεση, πρέπει να γίνει δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντος να θεωρηθεί ότι με την προσφυγή του διώκεται η ακύρωση του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον τον αφορά, και να παρασχεθεί στους διαδίκους η δυνατότητα να αναδιατυπώσουν τα αιτήματά τους, τους λόγους και τα επιχειρήματά τους λαμβάνοντας υπόψη το νέο αυτό στοιχείο.

56 Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι το αρχικό αίτημα του προσφεύγοντος περί μερικής ακυρώσεως του κανονισμού 467/2001 έχει καταστεί άνευ αντικειμένου, λόγω της καταργήσεως αυτού του κανονισμού με τον προσβαλλόμενο κανονισμό. Συνεπώς παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί του αιτήματος αυτού, καθώς και, κατά συνέπεια, επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή (βλ., ανωτέρω, σκέψη 42). Παρέλκει, επίσης, η έκδοση αποφάσεως επί του αιτήματος μερικής ακυρώσεως του κανονισμού 2062/2001, καθόσον και αυτό έχει καταστεί άνευ αντικειμένου.

57 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι παρέλκει απόφαση επί της προσφυγής καθόσον αυτή στρέφεται κατά της Επιτροπής. Εντούτοις, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, η αρχή της χρηστής απονομής της δικαιοσύνης και η επιταγή της

οικονομίας της διαδικασίας, επί των οποίων στηρίζεται η παρατεθείσα στην ανωτέρω σκέψη 53 νομολογία, δικαιολογούν επίσης να ληφθούν υπόψη τα αιτήματα, οι αμυντικοί ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα της Επιτροπής, αναδιατυπωθέντα όπως εκτίθεται ανωτέρω στη σκέψη 55, χωρίς να απαιτείται να επιτραπεί εκ νέου επισήμως στο εν λόγω θεσμικό όργανο να μετάσχει στη διαδικασία, δυνάμει του άρθρου 115, παράγραφος 1, και του άρθρου 116, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, ως παρεμβαίνουσα υπέρ των αιτημάτων του Συμβουλίου.

- 58 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω πρέπει να θεωρηθεί ότι στο εξής η παρούσα προσφυγή στρέφεται αποκλειστικώς κατά του Συμβουλίου, υποστηριζόμενου από την Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, και ότι έχει ως αποκλειστικό της αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον αυτός αφορά τον προσφεύγοντα.

Επί της ουσίας

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 59 Προς στήριξη των αιτημάτων του ο προσφεύγων προέβαλε, με το δικόγραφο της προσφυγής του, τρεις λόγους ακυρώσεως, αντλούμενους από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων του. Ο πρώτος λόγος αντλείται από την προσβολή του δικαιώματος προηγούμενης ακροάσεως, ο δεύτερος από την προσβολή του δικαιώματος σεβασμού της ιδιοκτησίας και της αρχής της αναλογικότητας και ο τρίτος από την προσβολή του δικαιώματος για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο.
- 60 Με το υπόμνημά του απαντήσεως ο προσφεύγων προέβαλε έναν τέταρτο λόγο, ανιλούμενο από την έλλειψη αρμοδιότητας και από την κατάχρηση εξουσίας καθόσον τα καθών θεσμικά όργανα εξέδωσαν τους κανονισμούς 467/2001 και 2062/2001 βάσει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, τα οποία παρέχουν στην Κοινότητα αρμοδιότητα να διακόπτει ή να καθορίζει τις οικονομικές της σχέσεις με τρίτες χώρες, όχι όμως να δεσμεύει κεφάλαια ιδιωτών. Εντούτοις, κατόπιν της καταργήσεως του κανονισμού 467/2001 και της αντικαταστάσεώς του με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, εκδοθέντα βάσει των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και

308 ΕΚ, ο προσφεύγων δήλωσε, με τις παρατηρήσεις που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Ιουνίου 2002, ότι παραιτείται από τον νέον αυτόν λόγο.

- 61 Εντούτοις, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν το Συμβούλιο είχε αρμοδιότητα να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό στηριζόμενο επί της νομικής βάσεως των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ. Πράγματι, ο λόγος που αντλείται από την αναρμοδιότητα του οργάνου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη είναι δημοσίας τάξεως (βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Lagrange επί της υποθέσεως 66/63, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1964, Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 1169) και μπορεί, κατά συνέπεια, να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως από τον κοινοτικό δικαστή (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1959, 14/59, Société des fonderies de Pont-à-Mousson κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 351· της 10ης Μαΐου 1960, 19/58, Γερμανία κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 395· της 30ής Σεπτεμβρίου 1982, 108/81, Amylum κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1982, σ. 3107, σκέψη 28, και της 13ης Ιουλίου 2000, C-210/98 P, Salzgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5843, σκέψη 56· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 1992, T-79/89, T-84/89, T-85/89, T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 και T-104/89, BASF κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-315, σκέψη 31, και της 24ης Σεπτεμβρίου 1996, T-182/94, Marx Esser και Del Amo Martinez κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. I-A-411 και II-1197, σκέψη 44).
- 62 Επειδή ούτε το Συμβούλιο ούτε η Επιτροπή είχαν τη δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους επί του ζητήματος αυτού κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας, το Πρωτοδικείο ζήτησε από τα ως άνω θεσμικά όργανα να διατυπώσουν τις απόψεις τους γραπτώς, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας (βλ., ανωτέρω, σκέψη 48). Τα εν λόγω θεσμικά όργανα ανταποκρίθηκαν στο αίτημα του Πρωτοδικείου εντός της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας. Εξάλλου, κατά την προφορική διαδικασία, ο προσφεύγων αμφισβήτησε την αρμοδιότητα του Συμβουλίου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό στηριζόμενο στα άρθρα 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ. Το Ηνωμένο Βασίλειο διατύπωσε, επίσης, την άποψή του επί του ζητήματος αυτού κατά την προφορική διαδικασία.
- 63 Το Πρωτοδικείο αποφάσισε να αποφανθεί, αρχικώς, επί του αυτεπαγγέλτως εξεταζομένου λόγου του αντλούμενου από την αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό. Το Πρωτοδικείο θα αποφανθεί, στη συνέχεια, εξετάζοντάς τους από κοινού, επί των τριών λόγων ακυρώσεως που αντλούνται από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος.

2. *Επί του λόγου του αντλούμενου από την αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό*

Ερωτήσεις του Πρωτοδικείου και απαντήσεις των διαδίκων

- 64 Με τις γραπτές του ερωτήσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε ότι, με τη γνωμοδότηση 2/94 της 28ης Μαρτίου 1996 (Συλλογή 1996, σ. I-1759, σκέψεις 29 και 30), το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι σκοπός του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 308 ΕΚ) είναι να καλύψει την περίπτωση κατά την οποία στα κοινοτικά όργανα δεν έχουν χορηγηθεί, ρητώς ή σιωπηρώς, από ειδικές διατάξεις της Συνθήκης εξουσίες προς δράση, ενώ, παρά ταύτα, οι εξουσίες αυτές είναι προφανώς αναγκαίες για να μπορέσει η Κοινότητα να ασκήσει τα καθήκοντά της προς επίτευξη ενός από τους στόχους που καθορίζει η Συνθήκη. Η διάταξη αυτή, απολύτως εντασσόμενη στο πλαίσιο μιας θεσμικής τάξεως στηριζόμενης στην αρχή των δοτών αρμοδιοτήτων, δεν μπορεί να αποτελέσει έρεισμα για τη διεύρυνση του πεδίου των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας πέραν του γενικού πλαισίου που προκύπτει από το σύνολο των διατάξεων της Συνθήκης και ειδικότερα από τις διατάξεις που ορίζουν την αποστολή και τη δράση της Κοινότητας. Η διάταξη αυτή δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να αποτελέσει έρεισμα για τη θέσπιση διατάξεων οι οποίες τελικώς θα συνεπείγοντο, κατ' ουσίαν, τροποποίηση της Συνθήκης χωρίς να έχει τηρηθεί η διαδικασία που η ίδια η Συνθήκη προβλέπει προς τούτο. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη γνωμοδότηση, το Πρωτοδικείο ζήτησε, ειδικότερα, από το Συμβούλιο και την Επιτροπή να προσδιορίσουν ποιοι είναι οι προβλεπόμενοι από τη Συνθήκη ΕΚ σκοποί της Κοινότητας, την επίτευξη των οποίων επεδίωξαν με τη θέσπιση των διατάξεων του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 65 Το Συμβούλιο απάντησε, ουσιαστικώς, ότι με τις διατάξεις αυτές επιδιώκεται η άσκηση οικονομικού και χρηματοπιστωτικού καταναγκασμού που, κατά την άποψή του, συνιστά σκοπό της Συνθήκης ΕΚ.
- 66 Το Συμβούλιο υποστήριξε, σχετικώς, ότι οι σκοποί της Κοινότητας δεν είναι μόνον αυτοί που ορίζονται στο άρθρο 3 ΕΚ, αλλά απορρέουν επίσης και από ειδικότερες διατάξεις.

- 67 Το κρίσιμο, σχετικώς, στοιχείο είναι ότι, μετά την τροποποίηση που επέφερε η Συνθήκη του Μάαστριχτ, τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ καθορίζουν την αποστολή και τη δράση της Κοινότητας στον τομέα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων και παρέχουν νομική βάση για τη ρητή μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Κοινότητα προς εκπλήρωση αυτής της αποστολής. Οι αρμοδιότητες αυτές ρητώς συνδέονται και, στην πράξη, εξαρτώνται από την έκδοση πράξεως δυνάμει των διατάξεων της Συνθήκης ΕΕ περί κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ). Ένας ακριβώς από τους σκοπούς της ΚΕΠΠΑ είναι, κατά το άρθρο 11, παράγραφος 1, τρίτη περίπτωση, ΕΕ, «η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών».
- 68 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η άσκηση οικονομικού και χρηματοπιστωτικού καταναγκασμού για πολιτικούς λόγους, όταν, κατά μείζονα λόγο, γίνεται στο πλαίσιο εφαρμογής δεσμευτικής αποφάσεως του Συμβουλίου Ασφαλείας, συνιστά ρητό και θεμιτό σκοπό της Συνθήκης ΕΚ, έστω κι αν ο σκοπός αυτός είναι περιθωριακός, συναρτώμενος εμμέσως με τους κυρίους σκοπούς της εν λόγω Συνθήκης, ιδίως εκείνους που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ΕΚ) και την εγκαθίδρυση συστήματος διασφαλίζοντος ανόθευτο ανταγωνισμό (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', ΕΚ), και συνδεόμενος με τη Συνθήκη ΕΕ.
- 69 Εν προκειμένω, το άρθρο 308 ΕΚ απετέλεσε ένα από τα ερείσματα του προσβαλλόμενου κανονισμού προς συμπλήρωση της νομικής βάσεως που παρείχαν τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, ώστε να καταστεί δυνατή η λήψη μέτρων όχι μόνον έναντι τρίτων χωρών, αλλά και έναντι ατόμων και μη κρατικών οντοτήτων μη αναγκαστικώς συνδεομένων με την κυβέρνηση ή το καθεστώς των εν λόγω χωρών, σε μια περίπτωση στην οποία η Συνθήκη ΕΚ δεν προβλέπει τις απαιτούμενες προς τούτο εξουσίες.
- 70 Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Κοινότητα προσαρμόστηκε στην εξέλιξη της διεθνούς πρακτικής, η οποία συνίσταται στο εξής στην επιβολή «έξυπνων κυρώσεων», στρεφομένων κυρίως κατά ατόμων επικίνδυνων για τη διεθνή ασφάλεια, παρά κατά των αθών πολιτών.

71 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες επέλεξε, εν προκειμένω, ως νομική βάση το άρθρο 308 ΕΚ δεν διαφέρουν από εκείνες υπό τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η διάταξη αυτή στο παρελθόν προς επίτευξη, στο πλαίσιο της λειτουργίας της κοινής αγοράς, ενός από τους σκοπούς της Συνθήκης ΕΚ, όταν η εν λόγω Συνθήκη δεν προέβλεπε τις απαιτούμενες προς τούτο εξουσίες. Επικαλείται σχετικώς:

- στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, τη σειρά οδηγιών οι οποίες, βάσει του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ, ενίοτε και βάσει του άρθρου 100 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 94 ΕΚ), επεξέτειναν την αρχή της ισότητας αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών εργαζομένων, την οποία θέτει το άρθρο 119 της Συνθήκης ΕΚ (τα άρθρα 117 έως 120 της Συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 136 ΕΚ έως 143 ΕΚ), αναδεικνύοντας την αρχή αυτή σε γενική αρχή ισότητας αμοιβών σε όλους τους τομείς στους οποίους θα μπορούσαν ακόμα να υπάρχουν δυνητικώς δυσμενείς διακρίσεις, περιλαμβάνοντας στους ευεργετούμενους από την αρχή αυτή τους αυτοτελώς απασχολούμενους, ακόμα και στον γεωργικό τομέα, και, ιδίως, την οδηγία 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Φεβρουαρίου 1976, περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισεως ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 70)· την οδηγία 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/003, σ. 160)· την οδηγία 86/378/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986, για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (ΕΕ L 225, σ. 40) και την οδηγία 86/613/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισεως μεταξύ ανδρών και γυναικών που ασκούν ανεξάρτητη δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένης της γεωργικής, καθώς και για την προστασία της μητρότητας (ΕΕ L 359, σ. 56)·
- στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, τις πράξεις με τις οποίες, βάσει του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 51 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 42 ΕΚ), επεκτάθηκαν στους αυτοτελώς απασχολούμενους, στα μέλη των οικογενειών τους και στους

φοιτητές τα δικαιώματα που αναγνωρίστηκαν υπέρ των μισθωτών που διακινούνται εντός της Κοινότητας και, ειδικότερα, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1390/81 του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 1981, περί επέκτασης στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 «περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και στις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας» (ΕΕ L 143, σ. 1).

— πλέον προσφάτως, τον κανονισμό (ΕΚ) 1035/97 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1997, για την ίδρυση Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου των Φαινομένων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας (ΕΕ L 151, σ. 1), ο οποίος εκδόθηκε βάσει του άρθρου 213 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 284 ΕΚ) και του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ.

72 Το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει τη νομιμότητα αυτής της πρακτικής (απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1989, C-114/88, *Delbar*, Συλλογή 1989, σ. 4067).

73 Ειδικότερα, ο κοινοτικός νομοθέτης έχει ήδη χρησιμοποιήσει, κατά το παρελθόν, τη νομική βάση του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ προς επιβολή κυρώσεων. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει, σχετικώς, ότι πριν από την προσθήκη στη Συνθήκη ΕΚ των άρθρων 301 ΕΚ και 60 ΕΚ, σειρά κανονισμών του Συμβουλίου περί επιβολής εμπορικών κυρώσεων στηρίχθηκαν στο άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 133 ΕΚ) [βλ., π.χ., τον κανονισμό (ΕΟΚ) 596/82 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 1982, περί τροποποίησης του καθεστώτος εισαγωγής ορισμένων προϊόντων καταγωγής ΕΣΣΔ (ΕΕ L 72, σ. 15) τον κανονισμό (ΕΟΚ) 877/82 του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 1982, για την αναστολή εισαγωγών όλων των προϊόντων καταγωγής Αργεντινής (ΕΕ L 102, σ. 1) και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3302/86 του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 1986, για την αναστολή των εισαγωγών χρυσών νομισμάτων από τη Νοτιοαφρικανική Δημοκρατία (ΕΕ L 305, σ. 11)]. Πάντως, στις περιπτώσεις που τα μέτρα αυτά έβαιναν πέραν του πεδίου εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής ή αφορούσαν φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα εντός της Κοινότητας, στηρίχθηκαν επίσης επί του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ. Ειδικότερα, αυτό έγινε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3541/92 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 1992, για την απαγόρευση της ικανοποίησης των αιτήσεων του Ιράκ όσον αφορά συναλλαγές που επηρεάζονται

από το ψήφισμα 661 (1990) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και από τα συναφή ψηφίσματα (ΕΕ L 361, σ. 1), κατά το άρθρο 2 του οποίου «απαγορεύεται η ικανοποίηση ή η λήψη οποιουδήποτε μέτρου προς ικανοποίηση αιτήματος που υποβάλλεται από [...] φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενεργεί άμεσα ή έμμεσα, για λογαριασμό ή προς όφελος ενός ή περισσοτέρων φυσικών ή νομικών προσώπων στο Ιράκ».

- 74 Απαντώντας στις ίδιες γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η εφαρμογή των κυρώσεων που επέβαλε το Συμβούλιο Ασφαλείας θα μπορούσε, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ είτε στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής είτε στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς.
- 75 Εν προκειμένω, η Επιτροπή υποστηρίζει, επικαλούμενη την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλομένου κανονισμού, ότι τα συγκεκριμένα μέτρα ήταν αναγκαία για τη διασφάλιση της ενιαίας εφαρμογής και ερμηνείας των περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων που επιβλήθηκαν σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, ώστε να διασφαλιστεί η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων εντός της Κοινότητας και να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- 76 Επιπροσθέτως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προάσπιση της διεθνούς ασφάλειας, τόσο εντός όσο και εκτός της Ενώσεως, πρέπει να θεωρηθεί ως εμπίπτουσα στο γενικό πλαίσιο των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ. Η Επιτροπή επικαλείται σχετικώς, αφενός, τα άρθρα 3 ΕΕ και 11 ΕΕ και, αφετέρου, το προοίμιο της Συνθήκης ΕΚ, όπου τα Συμβαλλόμενα Μέρη επιβεβαίωσαν «την αλληλεγγύη που συνδέει την Ευρώπη με τις υπερπόντιες χώρες [...] σύμφωνα με τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών», δηλώνοντας ότι είναι αποφασισμένα «να παγιώσουν [...] τη διαφύλαξη της ειρήνης και της ελευθερίας». Η Επιτροπή συνάγει εκ των διατάξεων αυτών την πρόταση ενός «γενικού σκοπού της Κοινότητας να προασπίζεται την ειρήνη και την ασφάλεια», ιδιαίτερη έκφραση του οποίου συνιστούν τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, τα οποία επίσης αποτελούν, ειδικότερα, το έρεισμα της αρμοδιότητας της Κοινότητας να ρυθμίζει τις εσωτερικές και εξωτερικές κινήσεις κεφαλαίων.

- 77 Δεδομένου ότι οι διατάξεις του τίτλου III, κεφάλαιο 4, της Συνθήκης ΕΚ περί κινήσεων κεφαλαίων δεν παρέχουν ειδική αρμοδιότητα στην Κοινότητα, χρησιμοποιήθηκε, εν προκειμένω, ως πρόσθετη νομική βάση το άρθρο 308 ΕΚ, ώστε να διασφαλιστεί η δυνατότητα της Κοινότητας να επιβάλει τους συγκεκριμένους περιορισμούς, ιδίως έναντι των ιδιωτών, σύμφωνα με την κοινή θέση που υιοθέτησε το Συμβούλιο.
- 78 Κατά την προφορική διαδικασία, το Ηνωμένο Βασίλειο διευκρίνισε ότι ο επιδιωκόμενος με την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού κοινοτικός σκοπός συνίσταται στην ενιαία εφαρμογή εντός της Κοινότητας υποχρεώσεων σχετικών με τους περιορισμούς της κινήσεως κεφαλαίων που επέβαλε στα κράτη μέλη το Συμβούλιο Ασφαλείας.
- 79 Το Ηνωμένο Βασίλειο υπογράμμισε ότι η δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς στον τομέα της κινήσεως κεφαλαίων συνιστά έναν από τους τασσόμενους με το άρθρο 3 ΕΚ σκοπούς της Κοινότητας. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η ενιαία εφαρμογή όλων των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων εντός της κοινής αγοράς συνιστά ουσιώδη πτυχή της δημιουργίας μιας εσωτερικής αγοράς.
- 80 Αν, αντιθέτως, η εφαρμογή των συγκεκριμένων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας δεν είχε αποτελέσει αντικείμενο λήψεως μέτρων ληφθέντων σε κοινοτικό επίπεδο, θα ανέκυπτε, κατά την άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου, ο κίνδυνος διαφοροποιήσεων μεταξύ των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των μέτρων της δεσμεύσεως κεφαλαίων. Αν τα κράτη μέλη εφάρμοζαν τα ψηφίσματα αυτά μεμονωμένως θα ανέκυπταν αναπόφευκτα διαφορετικές ερμηνείες ως προς το περιεχόμενο των υποχρεώσεων και διαφοροποιήσεις στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών, με πιθανό αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού.
- 81 Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει, επίσης, ότι μέτρα σκοπούντα στη δέσμευση κεφαλαίων ιδιωτών με σκοπό τη διακοπή των οικονομικών σχέσεων με τις διεθνείς τρομοκρατικές οργανώσεις και όχι με τρίτες χώρες δεν συνιστούν, προφανώς, διεύρυνση «του τομέα των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας πέραν του γενικού

πλαίσιου που προκύπτει από το σύνολο των διατάξεων της Συνθήκης», κατά την προαναφερθείσα στην ανωτέρω σκέψη 64 γνωμοδότηση 2/94. Από το πλαίσιο της Συνθήκης προκύπτει ότι η Κοινότητα είναι αρμόδια να λαμβάνει μέτρα προς ρύθμιση της κινήσεως κεφαλαίων, ειδικότερα δε μέτρα κατά των ιδιωτών. Επομένως, αν πράγματι τα μέτρα που σκοπούν στη ρύθμιση της κινήσεως ιδιωτικών κεφαλαίων με σκοπό τη διακοπή των οικονομικών σχέσεων με διεθνείς τρομοκρατικές οργανώσεις εμπίπτουν σε τομέα για τον οποίο η Συνθήκη ΕΚ δεν προβλέπει, ειδικώς προς τούτο, εξουσίες δράσεως των κοινοτικών οργάνων και αν, πράγματι, για τη λήψη των μέτρων αυτών είναι αναγκαία η προσφυγή στο άρθρο 308 ΕΚ, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι τα μέτρα αυτά βγαίνουν πέραν του γενικού πλαισίου της Συνθήκης.

- 82 Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η χρησιμοποίηση του άρθρου 308 ΕΚ στην παρούσα υπόθεση δεν διαφέρει από τη χρησιμοποίηση της ίδιας διατάξεως στις περιπτώσεις στις οποίες, ιδίως στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, το άρθρο αυτό εξυπηρέτησε την επίτευξη άλλων σκοπών της Κοινότητας, όταν η Συνθήκη δεν παρείχε ειδικώς προς τούτο νομική βάση (βλ., ανωτέρω, σκέψη 71).
- 83 Κατά την προφορική διαδικασία, ο προσφεύγων αμφισβήτησε την αρμοδιότητα του Συμβουλίου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό στηριζόμενο στα άρθρα 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ.
- 84 Πρώτον, δεν επιτρέπεται εν προκειμένω προσφυγή στα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, καθόσον ο προσβαλλόμενος κανονισμός προβλέπει τη λήψη μέτρων εις βάρος ιδιωτών και όχι εις βάρος τρίτων χωρών.
- 85 Αφετέρου, προσφυγή στο άρθρο 308 ΕΚ δεν επιτρέπεται, επίσης, εφόσον με τον προσβαλλόμενο κανονισμό δεν επιδιώκεται η επίτευξη ενός από τους σκοπούς της Συνθήκης ΕΚ, αλλά αποκλειστικώς η επίτευξη σκοπών στον τομέα της ΚΕΠΠΑ, ο

οποίος εμπίπτει στη Συνθήκη ΕΕ. Ειδικότερα, η δέσμευση των κεφαλαίων συγκεκριμένων προσώπων δεν έχει καμία σχέση με τον σκοπό της «αποτροπής, ιδίως, στρεβλώσεως του ανταγωνισμού», που τίθεται με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλόμενου κανονισμού (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-376/98, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. I-8419, σκέψεις 84 και 85).

- 86 Ο προσφεύγων υποστηρίζει, ειδικότερα, ότι δεν αρκεί να αποβλέπει ένα μέτρο στην επίτευξη σκοπού της Συνθήκης ΕΕ, ώστε να μπορέσει να ληφθεί από την Κοινότητα με βάση το άρθρο 308 ΕΚ. Συγκεκριμένα, με τη γνωμοδότηση 2/94, ανωτέρω σκέψη 64, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν είναι δυνατή, με βάση αυτό το άρθρο, η προσχώρηση της Κοινότητας στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), καίτοι ο σκοπός του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου ρητώς αναγράφεται στη Συνθήκη ΕΕ. Κατά συνέπεια, ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο να απορρίψει τη διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 308 ΕΚ που προτείνουν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, η οποία, κατά τη γνώμη του, θα προσέδιδε στη διάταξη αυτή δυνητικώς απεριόριστο περιεχόμενο.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 87 Αντιθέτως προς τον κανονισμό 467/2001, ο προσβαλλόμενος κανονισμός έχει ως νομική βάση όχι μόνο τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, αλλά, επίσης, το άρθρο 308 ΕΚ. Το στοιχείο αυτό εκφράζει την εξέλιξη της διεθνούς καταστάσεως στο πλαίσιο της οποίας διαδοχικώς επιβλήθηκαν κυρώσεις από το Συμβούλιο Ασφαλείας και εφαρμόστηκαν από την Κοινότητα.
- 88 Το ψήφισμα 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας, το οποίο υιοθετήθηκε στο πλαίσιο των μέτρων που ελήφθησαν προς καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας, εκτιμωμένης ως ουσιώδους προϋποθέσεως για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας (βλ. την έβδομη αιτιολογική σκέψη αυτού του ψηφίσματος), ρητώς αναφερόταν στο καθεστώς των Ταλιμπάν οι οποίοι τότε ήλεγχαν το μεγαλύτερο μέρος του εδάφους του Αφγανιστάν και παρείχαν καταφύγιο και επικουρία στον Οσάμα Μπιν Λάντεν και τους εταίρους του.

- 89 Λαμβάνοντας ακριβώς υπόψη τον σαφή αυτόν σύνδεσμο με το έδαφος και το καθεστώς μιας τρίτης χώρας το Συμβούλιο έκρινε ότι ο κανονισμός 467/2001 θα μπορούσε να έχει ως νομική βάση τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ. Πρέπει να θεωρηθεί ότι ευσταθεί η άποψη αυτή, καθόσον από κανένα στοιχείο του γράμματος αυτών των διατάξεων δεν προκύπτει ότι αποκλείεται η λήψη περιοριστικών μέτρων απευθείας εις βάρος ατόμων ή οργανώσεων, στην περίπτωση που τα μέτρα αυτά πράγματι αποβλέπουν στον εξ ολοκλήρου ή εν μέρει περιορισμό των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες.
- 90 Όπως ορθώς υπογράμμισε το Συμβούλιο, τα προβλεπόμενα από τον κανονισμό 467/2001 μέτρα εντάσσονται στην κατηγορία των «έξυπνων κυρώσεων» (smart sanctions) που άρχισε να εφαρμόζει ο ΟΗΕ κατά τη δεκαετία του 1990. Αυτού του είδους οι κυρώσεις αντικαθιστούν τα κλασσικά μέτρα του γενικού εμπορικού εμπάργκο κατά μιας χώρας με περισσότερο συγκεκριμένα και επιλεκτικά μέτρα, ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις επί του πληθυσμού της οικείας χώρας, ενώ παράλληλα να εξασφαλιστεί η επιβολή αποτελεσματικών κυρώσεων στο οικείο καθεστώς και τα ηγετικά του στελέχη. Η πρακτική των κοινοτικών οργάνων ακολούθησε την ίδια εξέλιξη, καθόσον το Συμβούλιο διαδοχικώς έκρινε ότι τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ του παρέχουν τη δυνατότητα λήψεως περιοριστικών μέτρων εις βάρος οντοτήτων ή προσώπων που ελέγχουν στην πράξη μέρος του εδάφους τρίτης χώρας, καθώς και εις βάρος οντοτήτων ή προσώπων που ελέγχουν στην πράξη τον κυβερνητικό μηχανισμό τρίτης χώρας και εις βάρος προσώπων και οντοτήτων που συμπράττουν με αυτούς και τους παρέχουν οικονομική στήριξη.
- 91 Η ερμηνεία αυτή, η οποία δεν αντιβαίνει προς το γράμμα των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, δικαιολογείται τόσο για λόγους αποτελεσματικότητας όσο και για ανθρωπιστικούς λόγους.
- 92 Εντούτοις, το ψήφισμα 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδόθηκε, στις 16 Ιανουαρίου 2002, μετά την πώση του καθεστώτος των Ταλιμπάν, κατόπιν της ενόπλου επεμβάσεως στο Αφγανιστάν της διεθνούς συμμαχίας, η οποία άρχισε τον Οκτώβριο του 2001. Συνεπώς, καίτοι ρητώς αναφέρει τους Ταλιμπάν, δεν στρέφεται

πλέον κατά του καταρρεύσαντος καθεστώτος τους, αλλά απευθείας κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, του δικτύου Αλ Κάιντα και των προσώπων και οντοτήτων που τους στηρίζουν.

- 93 Η έλλειψη οιασδήποτε σχέσεως μεταξύ των επιβλητέων βάσει αυτού του ψηφίσματος κυρώσεων και της επικρατείας ή των ηγετικών στελεχών τρίτης χώρας, η οποία είχε ήδη υπογραμμιστεί στο σημείο 2 της αιτιολογικής εκθέσεως που συνόδευε την πρόταση κανονισμού που υπέβαλε η Επιτροπή στο Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 2002, κατόπιν της οποίας εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός [έγγραφο COM(2002) 117 τελικό], έτυχε της πλήρους παραδοχής του Συμβουλίου κατά την προφορική διαδικασία, τουλάχιστον όσον αφορά τα πρόσωπα και τις οντότητες που δεν ευρίσκοντο στο Αφγανιστάν εκείνη την περίοδο.
- 94 Ελλείψει αυτού του συνδέσμου, το Συμβούλιο και η Επιτροπή έκριναν ότι τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ δεν συνιστούν, αυτά καθεαυτά, επαρκή νομική βάση για την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού. Η άποψη αυτή πρέπει να κριθεί βάσιμη.
- 95 Πράγματι, το άρθρο 60, παράγραφος 1, ΕΚ ορίζει ότι το Συμβούλιο, σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το άρθρο 301 ΕΚ διαδικασία, μπορεί να λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα «έναντι των οικείων τρίτων χωρών» όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές. Το άρθρο 301 ΕΚ ρητώς προβλέπει τη δυνατότητα της Κοινότητας να λαμβάνει μέτρα σκοπούντα στη μερική ή ολοκληρωτική μείωση ή διακοπή των οικονομικών σχέσεων «με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες».
- 96 Επιπλέον, το γεγονός ότι οι διατάξεις αυτές επιτρέπουν την επιβολή «έξυπνων κυρώσεων» όχι μόνον έναντι μιας τρίτης χώρας, αυτής καθεαυτήν, αλλά και έναντι των ηγετών τρίτης χώρας καθώς και έναντι ατόμων ή οντοτήτων που συνδέονται με τα ηγετικά στελέχη ή ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτά (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 89 έως 91) δεν δικαιολογεί μέτρα κατά των εν λόγω ατόμων και οντοτήτων μετά την

κατάρρευση του αντίστοιχου καθεστώτος της τρίτης χώρας. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, δεν υφίσταται επαρκής σύνδεσμος μεταξύ αυτών των ατόμων ή οντοτήτων και της τρίτης χώρας.

- 97 Επομένως, εν πάση περιπτώσει, τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ δεν συνιστούν, αφ' εαυτών, επαρκή νομική βάση επί της οποίας θα μπορούσε να στηριχτεί ο προσβαλλόμενος κανονισμός.
- 98 Επιπροσθέτως, αντιθέτως προς την άποψη που διατύπωσε η Επιτροπή στην πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου βάσει της οποίας εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός (βλ., ανωτέρω, σκέψη 93), το Συμβούλιο έκρινε ότι το άρθρο 308 ΕΚ επίσης δεν συνιστά, αφ' εαυτού, επαρκή νομική βάση προς έκδοση του εν λόγω κανονισμού. Η άποψη αυτή, επίσης, πρέπει να θεωρηθεί ότι ευσταθεί.
- 99 Επιβάλλεται, σχετικώς, να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Μαρτίου 1987, 45/86, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 1493, σκέψη 13), από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 308 ΕΚ προκύπτει ότι η χρησιμοποίησή του ως νομικής βάσεως για την έκδοση μιας πράξεως δικαιολογείται μόνον όταν καμία άλλη διάταξη της Συνθήκης δεν παρέχει στα κοινοτικά όργανα την αναγκαία αρμοδιότητα για την έκδοση της πράξεως αυτής. Σε μια τέτοια περίπτωση, το άρθρο 308 ΕΚ παρέχει στα κοινοτικά όργανα τη δυνατότητα λήψεως μέτρων προς επίτευξη των σκοπών της Κοινότητας, παρά την έλλειψη διατάξεως παρέχουσας την αναγκαία προς τούτο αρμοδιότητα.
- 100 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ, δεν αμφισβητείται ότι ουδεμία διάταξη της Συνθήκης ΕΚ προβλέπει τη λήψη μέτρων, όπως αυτά που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, σκοπούμενων στην καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, στην επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος ατόμων ή οντοτήτων κατά των οποίων υπάρχουν υπόνοιες ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας, χωρίς να υφίσταται κάποιος σύνδεσμος με το έδαφος ή το καθεστώς της τρίτης χώρας. Συνεπώς, η πρώτη αυτή προϋπόθεση συντρέχει εν προκειμένω.

- 101 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ, σύμφωνα με την παρατεθείσα στη ανωτέρω σκέψη 99 νομολογία, πρέπει, προκειμένου να κριθεί ότι συντρέχει εν προκειμένω, η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, η επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος ατόμων και οντοτήτων κατά των οποίων υπάρχει η υπόνοια ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότησή της, να μπορούν να συνδεθούν με έναν από τους κατά τη Συνθήκη σκοπούς της Κοινότητας.
- 102 Στην παρούσα περίπτωση, το προοίμιο του προσβαλλομένου κανονισμού είναι ιδιαίτερα λακωνικό ως προς το ζήτημα αυτό. Το Συμβούλιο, στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, τονίζει, απλώς, ότι τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατ' εφαρμογήν του ψηφίσματος 1390 (2002) και της κοινής θέσεως 2002/402 «καλύπτονται από τη Συνθήκη» και ότι επιβάλλεται η θέσπιση κοινοτικών κανόνων «προς αποτροπήν, ιδίως, στρεβλώσεως του ανταγωνισμού».
- 103 Ως προς το λογικό σφάλμα του «αιτείσθαι το εν αρχή», που εμπεριέχει ο ισχυρισμός «καλύπτονται από τη Συνθήκη», επιβάλλεται, εξ αντιδιαστολής και εκ προοιμίου, να τονιστεί ότι με τα συγκεκριμένα μέτρα δεν μπορεί να επιτευχθεί κανένας από τους σκοπούς της Συνθήκης που ρητώς εκτίθενται στα άρθρα 2 ΕΚ και 3 ΕΚ.
- 104 Ειδικότερα, αντιθέτως προς τα μέτρα που προβλέπει ο κανονισμός 3541/92 εις βάρος ορισμένων φυσικών ή νομικών προσώπων εγκατεστημένων εντός της Κοινότητας, τον οποίο επικαλέστηκε το Συμβούλιο προς στήριξη της απόψεώς του (βλ., ανωτέρω, σκέψη 73), η λήψη των μέτρων που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν δικαιολογείται για την επίτευξη του σκοπού της εγκαθι-δρύσεως κοινής εμπορικής πολιτικής (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΕΚ), ως προς την οποία έχει κριθεί ότι η Κοινότητα έχει την εξουσία λήψεως μέτρων εμπορικού εμπάργκο δυνάμει του άρθρου 133 ΕΚ, ενώ, εν προκειμένω, δεν τίθεται ζήτημα εμπορικών σχέσεων της Κοινότητας με τρίτη χώρα.

- 105 Όσον αφορά τον σκοπό της εγκαθιδρύσεως καθεστώτος διασφαλίζοντας ανόθευτο ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', ΕΚ), δεν κρίνεται πειστικός ο ισχυρισμός ότι συντρέχει κίνδυνος στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, στην αποτροπή του οποίου σκοπεύει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, κατά τα δηλούμενα στο προοίμιό του.
- 106 Οι κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚ έχουν ως αποδέκτες τους τις επιχειρήσεις και τα κράτη μέλη όταν ανατρέπουν τους ίδιους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων (βλ., όσον αφορά το άρθρο 87 ΕΚ, απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Ιουλίου 1974, 173/73, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 351, σκέψη 26, και, όσον αφορά το άρθρο 81 ΕΚ, απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1984, 170/83, Hydrotherm, Συλλογή 1984, σ. 2999, σκέψη 11).
- 107 Στην παρούσα όμως περίπτωση, αφενός, δεν προβάλλεται ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός αφορά, ως επιχειρήσεις, τα άτομα και τις οντότητες στα οποία αναφέρεται, κατά την έννοια των κανόνων της Συνθήκης ΕΚ περί ανταγωνισμού.
- 108 Αφετέρου, δεν προβλήθηκε καμία εξήγηση ως προς τους λόγους για του οποίους θα μπορούσε να επηρεασθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων από την εφαρμογή, σε επίπεδο Κοινότητας ή κρατών μελών, ειδικών περιοριστικών μέτρων επιβληθέντων εις βάρος ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με το ψήφισμα 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 109 Οι ανωτέρω σκέψεις δεν ανατρέπονται από τη σχέση που προέβαλαν ότι υφίσταται, τόσο η Επιτροπή με την απάντησή της στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου όσο και το Ηνωμένο Βασίλειο κατά την προφορική διαδικασία, μεταξύ του επιδιωκόμενου με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', ΕΚ σκοπού και του σκοπού της εγκαθιδρύσεως εσωτερικής αγοράς χαρακτηριστικό της οποίας αποτελεί, μεταξύ άλλων, η άρση των μεταξύ κρατών μελών κωλυμάτων στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ΕΚ) (βλ., ιδίως, ανωτέρω σκέψεις 75 και 78 έως 80).

- 110 Επιβάλλεται σχετικώς να τονιστεί ότι η Κοινότητα δεν έχει καμία ρητή αρμοδιότητα να επιβάλλει περιορισμούς στις κινήσεις κεφαλαίων και στις πληρωμές. Αντιθέτως, κατά το άρθρο 58 ΕΚ τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν μέτρα που έχουν ένα τέτοιο αποτέλεσμα, εφόσον αυτό ήταν και παραμένει δικαιολογημένο για την επίτευξη των σκοπών αυτού του άρθρου και, ιδίως, για λόγους συνδεόμενους με τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια (βλ., κατ' αναλογία με το άρθρο 30 ΕΚ, απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Οκτωβρίου 1991, C-367/89, Richardt, Συλλογή 1991, σ. I-4621, σκέψη 19, καθώς και την παρατιθέμενη σ' αυτή νομολογία). Δεδομένου ότι η έννοια της δημόσιας ασφάλειας καλύπτει τόσο την εσωτερική όσο και την εξωτερική ασφάλεια του κράτους, τα κράτη μέλη έχουν, καταρχήν, το δικαίωμα να λαμβάνουν, δυνάμει του άρθρου 58, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΕΚ, μέτρα όπως αυτά που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός. Εφόσον τα μέτρα αυτά είναι σύμφωνα με το άρθρο 58, παράγραφος 3, ΕΚ και δεν βαίνουν πέραν του απαιτούμενου για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρου, είναι σύμφωνα με το καθεστώς της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων και πληρωμών και με το καθεστώς του ελεύθερου ανταγωνισμού που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ.
- 111 Πρέπει να προστεθεί ότι αν η απλή διαπίστωση περί κινδύνου διαφοροποιήσεως των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων και περί ενός αορίστου κινδύνου δημιουργίας κωλυμάτων στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό αρκούσε να δικαιολογήσει τη χρησιμοποίηση του άρθρου 308 ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ζ', ΕΚ, ως νομικής βάσεως ενός κανονισμού, τότε όχι μόνον οι διατάξεις του κεφαλαίου 3 του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΚ, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών, θα εστερούντο πρακτικής αποτελεσματικότητας, αλλά και ο δικαστικός έλεγχος τηρήσεως της νομικής βάσεως θα εστερείτο οποιασδήποτε αποτελεσματικότητας. Επομένως, ο κοινοτικός δικαστής δεν θα είχε τη δυνατότητα να εκπληρώσει την κατά το άρθρο 220 ΕΚ αποστολή του να διασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αναφορικά με το άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ, νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 95 ΕΚ, απόφαση Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, προαναφερθείσα στην ανωτέρω σκέψη 85, σκέψεις 84, 85 και 106 έως 108, καθώς και την παρατιθέμενη σ' αυτή νομολογία).
- 112 Εν πάση περιπτώσει, από τα στοιχεία εκτιμήσεως που έχει υπόψη του το Πρωτοδικείο δεν προκύπτει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός συμβάλλει πράγματι στην αποτροπή του κινδύνου δημιουργίας κωλυμάτων στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων ή του κινδύνου προκλήσεως σοβαρών στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό.

- 113 Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν η Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, η εκ μέρους των κρατών μελών εφαρμογή των συγκεκριμένων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, αντί της Κοινότητας, δεν θα συνεπαγόταν εύλογο και σοβαρό κίνδυνο διαφοροποιήσεων κατά την εφαρμογή της δεσμεύσεως κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών. Πράγματι, αφενός, τα εν λόγω ψηφίσματα περιέχουν σαφείς, ακριβείς και λεπτομερείς ορισμούς και επιταγές, που στην πράξη δεν αφήνουν περιθώρια ερμηνείας. Αφετέρου, η σημασία των μέτρων που απαιτούνται για την εφαρμογή τους δεν είναι τέτοια ώστε να παρίσταται πιθανός ένας τέτοιος κίνδυνος.
- 114 Συνεπώς, η επίτευξη των σκοπών του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ζ', ΕΚ δεν δικαιολογεί, εν προκειμένω, τη λήψη των επίμαχων μέτρων.
- 115 Επιπροσθέτως, τα διάφορα παραδείγματα προσφυγής στη συμπληρωματική νομική βάση του άρθρου 308 ΕΚ που επικαλέστηκε το Συμβούλιο (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 71 και 73) είναι αλυσιτελή για την παρούσα υπόθεση. Αφενός, πράγματι, από τα παραδείγματα αυτά δεν προκύπτει ότι δεν συνέτρεχαν στις αντίστοιχες περιπτώσεις οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ, ειδικότερα εκείνη που αφορά την επίτευξη σκοπού της Κοινότητας. Αφετέρου, οι νομικές πράξεις που αφορούσαν τα εν λόγω παραδείγματα δεν αμφισβητήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, ιδίως στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση *Delbar*, προαναφερθείσα στη σκέψη 72. Εν πάση περιπτώσει, κατά πάγια νομολογία, η απλή πρακτική του Συμβουλίου δεν δημιουργεί παρέκκλιση από τους κανόνες της Συνθήκης και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να δημιουργήσει προηγούμενο δεσμευτικό για τα κοινοτικά όργανα όσον αφορά το ορθό νομικό έρεισμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 68/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 855, σκέψη 24, και γνωμοδότηση του Δικαστηρίου 1/94 της 15ης Νοεμβρίου 1994, Συλλογή 1994, σ. I-5267, σκέψη 52).
- 116 Εξ όλων των ανωτέρω προκύπτει ότι η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, η επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος ατόμων και οντοτήτων για τις οποίες υπάρχει η υπόνοια ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας δεν συναρτάται με κανέναν από τους σκοπούς που ρητώς τάσσουν στην Κοινότητα τα άρθρα 2 ΕΚ και 3 ΕΚ.

- 117 Πέραν των σκοπών της Συνθήκης που ρητώς τίθενται με τα άρθρα 2 ΕΚ και 3 ΕΚ, η Επιτροπή επικαλέστηκε, επίσης, με τη γραπτή απάντησή της στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, έναν γενικότερο σκοπό της Κοινότητας ο οποίος θα μπορούσε, εν προκειμένω, να δικαιολογήσει την προσφυγή στη νομική βάση του άρθρου 308 ΕΚ. Ειδικότερα, η Επιτροπή από το προοίμιο της Συνθήκης ΕΚ συνάγει «έναν γενικότερο σκοπό της Κοινότητας να προασπίζεται τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια» (βλ., ανωτέρω, σκέψη 76). Η άποψη αυτή δεν ευσταθεί.
- 118 Πράγματι, αντιθέτως προς όσα υποστήριξε η Επιτροπή, ουδόλως προκύπτει από το προοίμιο της Συνθήκης ΕΚ ότι δι' αυτής επιδιώκεται η επίτευξη του ευρύτερου σκοπού της προασπίσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Καίτοι πρωταρχικός σκοπός της εν λόγω Συνθήκης είναι, αναμφισβήτητα, ο τερματισμός των συγκρούσεων του παρελθόντος μεταξύ των ευρωπαϊκών λαών, διά της επιδίωξης μιας «διαρκώς στενότερης ενώσεως» αυτών, εντούτοις ουδόλως προβλέπει κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Ο τομέας αυτός εντάσσεται αποκλειστικώς στους σκοπούς της Συνθήκης ΕΕ, η οποία, όπως τονίζεται στο προοίμιό της, συνιστά «ένα νέο στάδιο της διαδικασίας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που άρχισε με τη δημιουργία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων».
- 119 Καίτοι μπορεί να υποστηριχθεί ότι ο σκοπός αυτός της Ενώσεως πρέπει να διαπνέει τη δράση που αναπτύσσει η Κοινότητα στον τομέα των αρμοδιοτήτων της, όπως στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής, εντούτοις δεν συνιστά επαρκή νομική βάση για τη λήψη μέτρων δυνάμει του άρθρου 308 ΕΚ, ιδίως σε τομείς στους οποίους οι κοινοτικές αρμοδιότητες είναι περιθωριακές και περιοριστικές απαρτιζόμενες από τη Συνθήκη.
- 120 Τέλος, δεν είναι προφανώς δυνατόν να ερμηνευτεί το άρθρο 308 ΕΚ υπό την έννοια ότι παρέχει γενικώς στα κοινοτικά όργανα τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ως έρεισμα αυτή τη διάταξη προς υλοποίηση των σκοπών της Συνθήκης ΕΕ. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η συνύπαρξη της Ενώσεως και της Κοινότητας ως ολοκληρωμένες μεν, αλλά διακριτές έννομες τάξεις, καθώς και η στηριζόμενη σε χωριστούς πυλώνες συνταγματική διάρθρωση, που κατά τη βούληση των συντακτών των Συνθηκών ισχύει σήμερα, δεν επιτρέπουν ούτε στα θεσμικά όργανα ούτε στα κράτη μέλη να στηρίζονται στη «ρήτρα ευελιξίας» του άρθρου 308 ΕΚ προς κάλυψη της ελλείψεως της απαιτούμενης κοινοτικής αρμοδιότητας για την επίτευξη ενός από τους σκοπούς της Ενώσεως. Διαφορετική απόφαση θα είχε, τελικώς, ως αποτέλεσμα να καταστήσει δυνατή τη χρησιμοποίηση της διατάξεως αυτής ως ερείσματος για τη λήψη του συνόλου των μέτρων που

εμπίπτουν στον τομέα της ΚΕΠΠΑ και στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (JAI), έτσι ώστε η Κοινότητα να έχει πάντοτε τη δυνατότητα δράσεως προς επίτευξη των σκοπών αυτών των πολιτικών. Σε μια τέτοια περίπτωση, σειρά διατάξεων της Συνθήκης ΕΕ θα έμενε άνευ πεδίου εφαρμογής, ακριβώς όπως δεν θα είχε νόημα η σύσταση ειδικών οργάνων για την ΚΕΠΠΑ (κοινές στρατηγικές, κοινές δράσεις, κοινές θέσεις) και για τη JAI (κοινές θέσεις, αποφάσεις, αποφάσεις-πλαίσιο).

- 121 Επιβάλλεται, συνεπώς, το συμπέρασμα ότι, όπως τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ χωριστά, το άρθρο 308 ΕΚ, επίσης, μεμονωμένως δεν συνιστά επαρκή νομική βάση ικανή να στηρίξει τον προσβαλλόμενο κανονισμό.
- 122 Εντούτοις, τόσο στις αιτιολογικές σκέψεις του προσβαλλόμενου κανονισμού όσο και στη γραπτή απάντησή του στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι το άρθρο 308 ΕΚ, από κοινού με τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, του παρέχει την εξουσία θεσπίσεως κοινοτικού κανονισμού σκοπούντος στην περιστολή των δυνατοτήτων χρηματοδότησεως της διεθνούς τρομοκρατίας, επιδιωκόμενη από την Ένωση και τα κράτη μέλη της στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, διά της επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων εις βάρος ιδιωτών, χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί η ύπαρξη δεσμού με το έδαφος ή το καθεστώς μιας τρίτης χώρας. Οι σκέψεις αυτές ευσταθούν.
- 123 Πράγματι, στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ειδική δίοδος επικοινωνίας που δημιουργήθηκε, με την απορρέουσα από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ αναθεώρηση, μεταξύ εκείνων των δράσεων της Κοινότητας που συνίστανται στην επιβολή οικονομικών κυρώσεων δυνάμει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ και των σκοπών της Συνθήκης ΕΕ στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων.
- 124 Πράγματι, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ συνιστούν εντελώς ιδιαίτερες διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, καθόσον ρητώς αφορούν την περίπτωση κατά την οποία είναι δυνατόν να απαιτηθεί δράση της Κοινότητας για την επίτευξη όχι ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, όπως αυτοί απορρέουν από τη Συνθήκη ΕΚ, αλλά ενός από τους σκοπούς που ειδικώς τάσσει στην Ένωση το άρθρο 2 ΕΕ, δηλαδή την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

- 125 Συνεπώς, στο πλαίσιο των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, η δράση της Κοινότητας αποτελεί, στην πράξη, δράση της Ενώσεως στηριζόμενη στον κοινοτικό πυλώνα μετά την υιοθέτηση από το Συμβούλιο κοινής θέσεως ή κοινής δράσεως στον τομέα της ΚΕΠΠΑ.
- 126 Επιβάλλεται σχετικώς να τονιστεί ότι, κατά το άρθρο 3 ΕΕ, η Ένωση διαθέτει ενιαίο θεσμικό πλαίσιο που διασφαλίζει τη συνέπεια και τη συνέχεια των δράσεών της για την επίτευξη των σκοπών της, με παράλληλη διασφάλιση του σεβασμού και της περαιτέρω εξελίξεως του κοινοτικού κεκτημένου. Ειδικότερα, η Ένωση επιδιώκει τη συνέπεια του συνόλου της εξωτερικής της δράσεως στο πλαίσιο των πολιτικών της στους τομείς των εξωτερικών σχέσεων, της ασφάλειας, της οικονομίας και της αναπτύξεως. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή οφείλουν να διασφαλίζουν αυτή τη συνέπεια συνεργαζόμενα μεταξύ τους. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους διασφαλίζουν την εφαρμογή αυτών των πολιτικών.
- 127 Όπως, όμως, οι παρεχόμενες από τη Συνθήκη ΕΚ εξουσίες ενδέχεται να μην επαρκούν προς υλοποίηση εκ μέρους των οργάνων, στο πλαίσιο λειτουργίας της κοινής αγοράς, ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, οι παρεχόμενες από τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ εξουσίες επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η διακοπή ή ο περιορισμός των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, ιδίως όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και πληρωμών, ενδέχεται να είναι ανεπαρκείς για την εκ μέρους των οργάνων επίτευξη του σκοπού της ΚΕΠΠΑ, του επιπτώσαντος στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΕ, για τον οποίο ειδικώς προβλέφθηκαν οι διατάξεις αυτές της Συνθήκης ΕΚ.
- 128 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ειδικώς στο πλαίσιο των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, η προσφυγή στη συμπληρωματική νομική βάση του άρθρου 308 ΕΚ δικαιολογείται, για τη διασφάλιση της απαιτούμενης κατά το άρθρο 3 ΕΕ συνέπειας, στην περίπτωση που οι διατάξεις αυτές δεν παρέχουν στα κοινοτικά όργανα την απαιτούμενη αρμοδιότητα, στον τομέα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, για τη λήψη μέτρων προς επίτευξη του επιδιωκόμενου από την Ένωση και τα κράτη μέλη της σκοπού στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ.

- 129 Συνεπώς, κοινή θέση ή κοινή δράση υιοθετηθείσα στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ ενδέχεται να απαιτεί από την Κοινότητα τη λήψη μέτρων περί επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων που να βαίνουν πέραν εκείνων που ρητώς προβλέπουν τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, συνιστάμενα στη διακοπή ή τον περιορισμό των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, ιδίως όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές.
- 130 Σε μια τέτοια περίπτωση, η προσφυγή στη συνδυασμένη νομική βάση των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ παρέχει τη δυνατότητα επιτεύξεως, στον τομέα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, του επιδιωκόμενου στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ από την Ένωση και τα κράτη μέλη της σκοπού, όπως αυτός εκφράστηκε σε μια κοινή θέση ή κοινή δράση, παρά το ότι δεν παρέχεται ρητώς στην Κοινότητα η εξουσία επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων εις βάρος ιδιωτών ή οντοτήτων που δεν έχουν ιδιαίτερο δεσμό με συγκεκριμένη τρίτη χώρα.
- 131 Εν προκειμένω, η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και η περιστολή των πόρων χρηματοδοτήσεως της αναμφισβητήτως συνιστούν έναν από τους σκοπούς της Ενώσεως, στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, όπως αυτοί τίθενται με το άρθρο 11 ΕΕ, έστω κι αν δεν αφορά ειδικώς μια τρίτη χώρα ή την ηγεσία της.
- 132 Επιπροσθέτως, δεν αμφισβητείται ότι η κοινή θέση 2002/402 υιοθετήθηκε ομοφώνως από το Συμβούλιο στο πλαίσιο της προσπάθειας καταστολής της τρομοκρατίας και προβλέπει την εκ μέρους της Κοινότητας επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων εις βάρος ατόμων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας, χωρίς να απαιτείται πλέον η ύπαρξη οποιουδήποτε δεσμού με το έδαφος ή το καθεστώς μιας τρίτης χώρας.
- 133 Στο πλαίσιο αυτό, η προσφυγή στο άρθρο 308 ΕΚ, προς συμπληρωματική εδραίωση της εξουσίας επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων που παρέχουν στην Κοινότητα τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, δικαιολογείται εκ του ότι, στον σημερινό κόσμο, τα κράτη μέλη δεν συνιστούν τη μόνη πηγή απειλών για τη

διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Όπως και η διεθνής κοινότητα, η Ένωση και ο κοινοτικός της πυλώνας πρέπει ακωλύτως να προσαρμοστούν στις νέες αυτές απειλές διά της επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων όχι μόνον εις βάρος τρίτων χωρών, αλλά, επίσης, εις βάρος προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων ή οντοτήτων που συνδέονται με αυτές και αναπτύσσουν διεθνή τρομοκρατική δραστηριότητα ή δραστηριότητα η οποία, καθ' οιοδήποτε άλλο τρόπο, στρέφεται κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

134 Συνεπώς, προσφεύγοντας στη συμπληρωματική νομική βάση του άρθρου 308 ΕΚ, το Συμβούλιο δεν διηύρυνε τον τομέα των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας πέραν του γενικού πλαισίου που προκύπτει από το σύνολο των διατάξεων της Συνθήκης και, ειδικότερα, από τις διατάξεις εκείνες που ορίζουν τις αποστολές και τις δράσεις της Κοινότητας.

135 Ορθώς, κατά συνέπεια, τα κοινοτικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζουν ότι το Συμβούλιο είχε την αρμοδιότητα να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό, με τον οποίο τίθενται σε εφαρμογή εντός της Κοινότητας οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κυρώσεις που προβλέπει η κοινή θέση 2002/402, με βάση τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 308 ΕΚ.

3. *Επί των τριών λόγων που αντλούνται από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος*

Επιχειρήματα των διαδίκων

136 Στο αναφερόμενο στα πραγματικά περιστατικά τμήμα των παρατηρήσεών του, ο προσφεύγων δηλώνει ότι είναι διεθνής επιχειρηματίας, υπήκοος της Σαουδικής Αραβίας, και ότι έχει σημαντικά οικονομικά συμφέροντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατόπιν της θέσεως σε εφαρμογή του κανονισμού 2062/2001, στη συνέχεια δε του προσβαλλόμενου κανονισμού, τα κεφάλαιά του και τα περιουσιακά του στοιχεία

εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως δεσμεύτηκαν, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να διαχειριστεί τις υποθέσεις του. Επιπροσθέτως, η αναγραφή του ονόματός του στον πίνακα του παραρτήματος Ι του προσβαλλόμενου κανονισμού έθιξε την προσωπική και επαγγελματική του φήμη. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι αποτελεί θύμα σοβαρής δικαστικής πλάνης και τονίζει ότι ουδέποτε αναμίχτηκε σε τρομοκρατικές ενέργειες ούτε σε χρηματοδότηση τέτοιων δραστηριοτήτων, είτε σε σχέση με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν και την Αλ Κάιντα είτε κατ' άλλο τρόπο.

- 137 Ο προσφεύγων προσθέτει ότι έχουν ληφθεί εις βάρος του σε εθνικό επίπεδο μέτρα συνιστάμενα σε δέσμευση των κεφαλαίων του στο Ηνωμένο Βασίλειο, στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ελβετία, καθώς και ότι έχει προσβάλει δικαστικώς τη νομιμότητα των μέτρων αυτών. Ειδικότερα, έχει ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως (judicial review) κατά της διαταχθείσας από το βρετανικό Υπουργείο Οικονομικών δεσμεύσεως των κεφαλαίων του. Σε προκαταρκτική ακρόαση στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, ο επιληφθείς της υποθέσεως δικαστής έκρινε ότι ο λόγος που προβλήθηκε προς αμφισβήτηση της νομιμότητας αυτού του μέτρου δεν ήταν προδήλως αβάσιμος από απόψεως εθνικού δικαίου. Εντούτοις, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστήριξε ότι, λόγω του αμέσου αποτελέσματος του κοινοτικού δικαίου, η κινηθείσα από τον προσφεύγοντα σε εθνικό επίπεδο διαδικασία στερείται σημασίας, εκτός αν επίσης ευδοκιμήσει η προσφυγή του κατά του προσβαλλόμενου κανονισμού. Επιπροσθέτως, ο προσφεύγων εικάζει ότι οι πληροφορίες βάσει των οποίων περιελήφθη στον πίνακα της επιτροπής κυρώσεων είναι οι ίδιες με εκείνες που διαβίβασε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο.

- 138 Στο μέρος των παρατηρήσεών του που αναπτύσσει τη νομική του επιχειρηματολογία, ο προσφεύγων υπογραμμίζει, προκαταρκτικώς, ότι κατά τη νομολογία (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Μαΐου 1974, 4/73, Nold κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 277, σκέψη 13) τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως αυτά αναγνωρίζονται και διασφαλίζονται από τα συντάγματα των κρατών μελών και, ειδικότερα, από την ΕΣΔΑ, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της κοινοτικής εννόμου τάξεως.

- 139 Στη συνέχεια, ο προσφεύγων, προς στήριξη των αιτημάτων του, προβάλλει τρεις λόγους ακυρώσεως αντλούμενους, ο πρώτος, από την προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως, ο δεύτερος, από την προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας και της αρχής της αναλογικότητας και, ο τρίτος, από την προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου.

- 140 Κατά τον προσφεύγοντα, τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας που επικαλέστηκαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή δεν παρέχουν στα εν λόγω όργανα την εξουσία να προσβάλλουν τα θεμελιώδη αυτά δικαιώματα χωρίς να δικαιολογούν τους λόγους μιας τέτοιας προσβολής ενώπιον του Πρωτοδικείου προσκομίζοντας τις αναγκαίες αποδείξεις. Ως διακεκριμένη των Ηνωμένων Εθνών έννομη τάξη, διεπόμενη από δικούς της κανόνες δικαίου, η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να δικαιολογεί τα μέτρα που λαμβάνει σε σχέση με τις δικές της εξουσίες και τις υποχρεώσεις που υπέχει έναντι των ιδιωτών επί των οποίων εφαρμόζεται η έννομη αυτή τάξη.
- 141 Ειδικότερα, όσον αφορά την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος ακρόασης, ο προσφεύγων δέχεται ότι, λόγω ακριβώς της φύσεώς του, το αρχικό μέτρο της δεσμεύσεως κεφαλαίων δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ανακοινώσεως πριν από την εφαρμογή του.
- 142 Εντούτοις, διεκδικεί το δικαίωμα ακρόασης από το Συμβούλιο και την Επιτροπή προκειμένου να επιδιώξει τη διαγραφή του από τον πίνακα των ατόμων και οντοτήτων που αφορούν οι κυρώσεις, δυνάμει της γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου κατά την οποία οι αποδέκτες αποφάσεων δημοσίων αρχών που επηρεάζουν αισθητά τα συμφέροντά τους πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν λυσιτελώς την άποψή τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1974, 17/74, *Transocean Marine Paint κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1974, σ. 441, σκέψη 15). Ο προσφεύγων τονίζει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, ως θεμελιώδης αρχή, πρέπει να διασφαλίζεται στο πλαίσιο όλων εκείνων των διαδικασιών που δύνανται να επηρεάσουν το πρόσωπο που αφορούν με δυσμενείς γι' αυτό συνέπειες (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Οκτωβρίου 1989, 85/87, *Dow Benelux κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1989, σ. 3137, και της 27ης Ιουνίου 1991, C-49/88, *Al-Jubail Fertilizer και Saudi Arabian Fertilizer κατά Συμβουλίου*, Συλλογή 1991, σ. I-3187).
- 143 Εν προκειμένω, ο προσβαλλόμενος κανονισμός σαφώς συνιστά παραβίαση αυτών των θεμελιωδών αρχών, καθόσον παρέχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να δεσμεύει αορίστως τα κεφάλαια του προσφεύγοντος χωρίς να του παρέχει καμία δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του επί του υποστατού και της λυσιτέλειας των προβαλλομένων πραγματικών περιστατικών και των εις βάρος του αποδεικτικών στοιχείων.

- 144 Όσον αφορά, ειδικότερα, την προβαλλόμενη προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας, όπως αυτό διασφαλίζεται με το άρθρο 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και από τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, καθώς και την προβαλλόμενη προσβολή της αρχής της αναλογικότητας, ο προσφεύγων επισημαίνει ότι ο προβαλλόμενος κανονισμός παρέχει τη δυνατότητα δεσμεύσεως των κεφαλαίων του επειδή απλώς το όνομά του περιλαμβάνεται στον καταρτισθέντα από την επιτροπή κυρώσεων πίνακα, χωρίς τα κοινοτικά όργανα να έχουν τη δυνατότητα οποιασδήποτε εκτιμήσεως των προβαλλομένων αποδείξεων και των λόγων που δικαιολογούν τη λήψη ενός τέτοιου μέτρου και χωρίς να έχει γίνει, εν προκειμένω, στάθμιση συμφερόντων.
- 145 Στο υπόμνημά του απαντήσεως, ο προσφεύγων υπογράμμισε ότι, κατά τη δική τους παραδοχή, τα κοινοτικά όργανα δεν προέβησαν σε στάθμιση συμφερόντων και δεν εξέτασαν τις εις βάρος του αποδείξεις. Επιπροσθέτως, δεν προσκόμισαν στο Πρωτοδικείο κανένα επιβαρυντικό αποδεικτικό στοιχείο από το οποίο να αποδεικνύεται ότι θα ήταν δικαιολογημένη η δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων του προσφεύγοντος ακόμα κι αν είχε γίνει στάθμιση συμφερόντων. Υπό τα δεδομένα αυτά, το Πρωτοδικείο δεν είχε καμία δυνατότητα να κρίνει αν ο προβαλλόμενος κανονισμός δικαιολογεί τα δρακόντεια μέτρα που ελήφθησαν εις βάρος των περιουσιακών στοιχείων του προσφεύγοντος.
- 146 Όσον αφορά, ειδικότερα, την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου, ο προσφεύγων υπενθυμίζει ότι με την απόφασή του της 15ης Μαΐου 1986, 222/84, Johnston (Συλλογή 1986, σ. 1651, σκέψη 18), το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι το δικαίωμα αυτό συνιστά γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου.
- 147 Εν προκειμένω, ο προβαλλόμενος κανονισμός δεν προέβλεπε καμία δυνατότητα τέτοιου ελέγχου, ιδίως ελέγχου των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν εις βάρος του προσφεύγοντος, κατά παραβίαση αυτής της γενικής αρχής.
- 148 Κατά τον προσφεύγοντα, εάν υπήρχε ένας τέτοιος έλεγχος, θα είχε τη δυνατότητα να αποδείξει ότι τα προβληθέντα εις βάρος του αποδεικτικά στοιχεία είναι αβάσιμα.

- 149 Εξάλλου, αντικρούοντας το επιχείρημα του Συμβουλίου ότι πρόκειται για απλά διοικητικά μέτρα και όχι για κάποια ποινική κύρωση ή δήμευση των περιουσιακών του στοιχείων εμπόπτουσα στην προστασία του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι κατηγορήθηκε με την πλέον επίσημη μορφή ως δράστης εγκλημάτων, δηλαδή ως εμπλεκόμενος σε τρομοκρατική οργάνωση υπεύθυνη για τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, ότι η υπόληψή του ευτελίστηκε και ότι τα περιουσιακά του στοιχεία δεσμεύτηκαν χωρίς χρονικό περιορισμό και ανεξαρτήτως ποσού, τούτο δε υπό περιστάσεις κατά τις οποίες, πρώτον, το Συμβούλιο δεν εξέτασε τα εναντίον του αποδεικτικά στοιχεία· δεύτερον, το Συμβούλιο δεν έχει την πρόθεση να του παράσχει τη δυνατότητα αμφισβήτησεως της αποφάσεως περί δεσμεύσεως των περιουσιακών του στοιχείων, αλλά ούτε μπορεί και να το πράξει και, τρίτον, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν έχει τη δυνατότητα να προβεί σε εξακρίβωση της ορθότητας της αποφάσεως περί δεσμεύσεως των περιουσιακών του στοιχείων.
- 150 Κατά τον προσφεύγοντα, τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας δεν μπορούν να απεκδυθούν την υποχρέωσή τους να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματά του οχυρούμενα όπισθεν των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, ιδίως διότι ούτε οι αποφάσεις αυτές σέβονται τα δικαιώματα άμυνας. Προκειμένου περί κοινοτικού κανονισμού, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι έχει δικαίωμα να ζητήσει δικαστικό έλεγχο στο πλαίσιο της Κοινότητας. Το γεγονός ότι το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι δεν έχει σχετικώς καμία εξουσία εκτιμήσεως και ότι είναι υποχρεωμένο να ενεργήσει σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΗΕ, αποδεικνύει ακριβώς το ελάττωμα από το οποίο πάσχει ο προσβαλλόμενος κανονισμός.
- 151 Με το υπόμνημά του απαντήσεως, ο προσφεύγων προσθέτει ότι επεδίωξε απευθείας επαφή με την επιτροπή κυρώσεων, ζητώντας τη διαγραφή του ονόματός του από τον συγκεκριμένο πίνακα. Η απάντηση που έλαβε ήταν ότι δεν γίνονται δεκτές παρατηρήσεις εκ μέρους ιδιωτών και ότι οι προσφυγές κατά των επιβαλλομένων σε εθνικό επίπεδο κυρώσεων πρέπει να ασκούνται ενώπιον του αρμοδίου δικαιοδοτικού οργάνου. Κατόπιν αυτού, ζήτησε από το Υπουργείο Εξωτερικών της Σαουδικής Αραβίας να τον βοηθήσει να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων. Επιπλέον, ο προσφεύγων προέβη σε διαβήματα στις Ηνωμένες Πολιτείες προκειμένου να υπερασπιστεί τα συμφέροντά του ενώπιον του Office of Foreign Assets Control (OFAC). Συνεπώς, τα κοινοτικά όργανα δεν μπορούν να του προσάπτουν ότι δεν έλαβε όλα τα δυνατά μέτρα προς άρση της δεσμεύσεως των περιουσιακών του στοιχείων.

- 152 Τέλος, το επιχείρημα κατά το οποίο ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα ασκήσεως της παρούσας προσφυγής στερείται σημασίας αν το Πρωτοδικείο δεν έχει τη δυνατότητα να εξετάσει το βάσιμο της προσφυγής. Προς ικανοποίηση των απαιτήσεων ενός αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου, το Πρωτοδικείο θα έπρεπε είτε να εξετάσει το βάσιμο των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν ενώπιόν του είτε να ακυρώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό, επειδή δεν παρέχει νομική βάση για μια τέτοια εξέταση.
- 153 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή, που επικαλούνται, ιδίως, το άρθρο 24, παράγραφος 1, τα άρθρα 25, 41, 48, παράγραφος 2, καθώς και 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, υποστηρίζουν, πρώτον, ότι, όπως τα κράτη Μέλη του ΟΗΕ, η Κοινότητα υποχρεούται, δυνάμει του διεθνούς δικαίου, να εφαρμόσει στους τομείς των αρμοδιοτήτων της τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, ιδίως εκείνα που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών· δεύτερον, ότι η αρμοδιότητα των κοινοτικών οργάνων είναι δεσμία και ότι τα όργανα αυτά δεν διαθέτουν καμία αυτοτελή διακριτική εξουσία ούτε περιθώριο εκτιμήσεως· τρίτον, ότι, κατά συνέπεια, δεν έχουν τη δυνατότητα ούτε να τροποποιήσουν το περιεχόμενο αυτών των ψηφισμάτων ούτε να εφαρμόσουν μηχανισμούς δυνάμενους να οδηγήσουν σε τροποποίηση του περιεχομένου τους και, τέταρτον, ότι πρέπει να αποκλειστεί η εφαρμογή οποιασδήποτε άλλης διεθνούς συμφωνίας ή κανόνα εσωτερικού δικαίου δυναμένων να παρακωλύσουν την εφαρμογή των εν λόγω ψηφισμάτων.
- 154 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή τονίζουν, σχετικώς, ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός μεταφέρει στην κοινοτική έννομη τάξη τα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, τα οποία εκδόθηκαν δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, αρχικώς, κατά του καθεστώτος των Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν, ακολούθως δε, ως αντίδραση στις τρομοκρατικές δραστηριότητες που συνδέονται με τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στη Νέα Υόρκη και στην Ουάσιγκτον D.C. (Ηνωμένες Πολιτείες). Ειδικότερα, δεδομένου ότι το όνομα του προσφεύγοντος προστέθηκε, στις 17 Οκτωβρίου 2001, στον πίνακα που κατήρτισε η επιτροπή κυρώσεων, ο κανονισμός 2062/2001 τροποποιήθηκε προκειμένου να περιλάβει με τη σειρά του, σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού 467/2001, τον πίνακα των προσώπων των οποίων τα κεφάλαια δεσμεύθηκαν λόγω των σχέσεών τους με τους Ταλιμπάν, Οσάμα Μπιν Λάντεν και δίκτυο Αλ Κάιντα.

- 155 Επομένως, σκοπός των κοινοτικών οργάνων ήταν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη της Κοινότητας δυνάμει του άρθρου 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, μέσω της αυτόματης μεταφοράς, στην κοινοτική έννομη τάξη, των πινάκων ατόμων ή οντοτήτων που κατήρτισαν το Συμβούλιο Ασφαλείας ή η Επιτροπή κυρώσεων, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προς τούτο διαδικασίες.
- 156 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπογραμμίζουν σχετικώς ότι, ως Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, τα κράτη μέλη της Κοινότητας έχουν αποδεχθεί να εφαρμόζουν άνευ επιφυλάξεων τις αποφάσεις που λαμβάνονται εξ ονόματός τους από το Συμβούλιο Ασφαλείας προς εξυπηρέτηση του υπέρτερου συμφέροντος της διατήρησης της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας (βλ. άρθρο 24, παράγραφος 1, και άρθρο 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών). Οι υποχρεώσεις που υπέχει ένα Μέλος του ΟΗΕ δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών υπερέχουν όλων των άλλων διεθνών υποχρεώσεών του. Το άρθρο 103 του Χάρτη παρέχει τη δυνατότητα να αποκλειστεί η εφαρμογή οποιασδήποτε άλλης διατάξεως του συμβατικού ή εθιμικού διεθνούς δικαίου προκειμένου να εφαρμοστούν τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, δημιουργώντας «τεκμήριο νομιμότητας».
- 157 Κατά το Συμβούλιο και την Επιτροπή, ούτε οι εθνικές νομοθεσίες μπορούν να παρακωλύσουν εκτελεστικά μέτρα λαμβανόμενα κατ' εφαρμογήν του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Αν τα Μέλη του ΟΗΕ είχαν τη δυνατότητα να τροποποιούν το περιεχόμενο των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, δεν θα μπορούσε να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή τους, απαραίτητη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους.
- 158 Καίτοι η ίδια η Κοινότητα δεν είναι μέλος του ΟΗΕ, εντούτοις είναι υποχρεωμένη, στους τομείς των αρμοδιοτήτων της, να εφαρμόζει τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη της ως Μέλη των Ηνωμένων Εθνών. Η Επιτροπή υπογραμμίζει, σχετικώς, ότι οι αρμοδιότητες της Κοινότητας πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 1992, C-286/90, Poulsen και Diva Navigation, Συλλογή 1992, σ. I-6019, σκέψη 9, και της 16ης Ιουνίου 1998, C-162/96, Racke, Συλλογή 1998, σ. I-3655, σκέψη 45). Το Συμβούλιο και η Επιτροπή επικαλούνται, επίσης, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Απριλίου 1998, T-184/95, Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-667). Καίτοι η απόφαση αυτή αφορούσε την επιβολή εμπορικού εμπάργκο, μέτρο κοινής εμπορικής πολιτικής που εμπίπτει δυνάμει

του άρθρου 133 ΕΚ στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας, εντούτοις το Συμβούλιο και η Επιτροπή φρονούν ότι η αρχή που διατυπώθηκε στην εν λόγω απόφαση ισχύει και ως προς τους περιορισμούς στις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές που επιβάλλονται, όπως εν προκειμένω, δυνάμει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ.

- 159 Το Συμβούλιο γενικεύει τη διαπίστωση αυτή υπογραμμίζοντας ότι στις περιπτώσεις στις οποίες η Κοινότητα λαμβάνει μέτρα προς εκπλήρωση υποχρεώσεων που υπέχουν τα κράτη μέλη της ως Μέλη του ΟΗΕ, είτε διότι της έχουν μεταβιβάσει τις αναγκαίες αρμοδιότητες είτε διότι κρίνουν επιβεβλημένη την παρέμβασή της από πολιτικής απόψεως, πρέπει, από πρακτικής απόψεως, να θεωρείται ότι επέχει την ίδια θέση με τα Μέλη του ΟΗΕ, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- 160 Συνεπώς, η Κοινότητα δεν είχε τη δυνατότητα, παρά μόνον αν παρέβαινε τις διεθνείς της υποχρεώσεις, καθώς και τις διεθνείς υποχρεώσεις των μελών της, να αποκλείσει ορισμένα άτομα από τον πίνακα που κατήρτισε η επιτροπή κυρώσεων, να τα ενημερώσει προηγουμένως ή, σε εναντία περίπτωση, να επιτρέψει την εφαρμογή μιας διαδικασίας αναθεώρησης η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να έχει ως αποτέλεσμα τη διαγραφή ορισμένων προσώπων από τον πίνακα αυτόν. Κατά την άποψη του Συμβουλίου, μια τέτοια ενέργεια θα ήταν αντίθετη προς την υποχρέωση έντιμης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας που επιβάλλει το άρθρο 10 ΕΚ.
- 161 Το Συμβούλιο προσθέτει ότι, ακόμα κι αν κριθεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός θίγει θεμελιώδη δικαιώματα του προσφεύγοντος, οι περιστάσεις υπό τις οποίες εκδόθηκε αποκλείουν οποιαδήποτε παράνομη συμπεριφορά εκ μέρους του, αν ληφθεί υπόψη το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Κατά το Συμβούλιο, στις περιπτώσεις στις οποίες η Κοινότητα λαμβάνει μέτρα ανταποκρινόμενη στην επιθυμία των κρατών μελών της να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ασφαλώς απολαύει της προστασίας που παρέχει ο Χάρτης και, ειδικότερα, του «τεκμηρίου νομιμότητας». Το Συμβούλιο φρονεί ότι το τεκμήριο αυτό ισχύει και έναντι της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων η οποία, όπως προβλέπουν οι σχετικές διεθνείς συμβάσεις, μπορεί προσωρινώς να ανασταλεί σε επείγουσες περιπτώσεις.

- 162 Εν πάση περιπτώσει, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου, στην παρούσα υπόθεση, πρέπει να περιοριστεί στην εξέταση του ζητήματος αν τα θεσμικά όργανα υπέπεσαν σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ψήφισμα 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η επέκταση της αρμοδιότητάς του πέραν αυτών των ορίων, που θα είχε ως αποτέλεσμα τον έμμεσο και επιλεκτικό δικαστικό έλεγχο δεσμευτικών μέτρων που αποφάσισε να λάβει το Συμβούλιο Ασφαλείας στο πλαίσιο εκπλήρωσής της αποστολής του για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, θα προκαλούσε μείζονες διαταράξεις στις διεθνείς σχέσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών της, θα ήταν αμφιβόλου νομιμότητας σε σχέση με το άρθρο 10 ΕΚ και θα αποδυνάμωνε ένα από τα θεμέλια της διεθνούς τάξεως που οικοδόμησαν τα κράτη μετά το 1945. Το Συμβούλιο φρονεί ότι τέτοιας φύσεως μέτρα δεν μπορούν να αμφισβητούνται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, παρά μόνον ενώπιον του ίδιου του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 163 Η Επιτροπή φρονεί, επίσης, ότι οποιαδήποτε απόφαση καταργήσεως ή τροποποιήσεως του πίνακα που ενέκρινε το Συμβούλιο Ασφαλείας θα προκαλούσε σοβαρή διατάραξη των διεθνών σχέσεων της Κοινότητας και των κρατών μελών της. Σε μια τέτοια περίπτωση, η Κοινότητα θα αθετούσε τη γενική της υποχρέωση να τηρεί το διεθνές δίκαιο και τα κράτη μέλη θα αθετούσαν τις ειδικές υποχρεώσεις που υπέχουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Επίσης, θα εθίγετο η ενιαία εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, προϋπόθεση *sine qua non* για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους. Η Επιτροπή υπογραμμίζει, επίσης, ότι η αρχή της διεθνούς ευπρέπειας επιβάλλει να εφαρμοστεί η Κοινότητα τα μέτρα αυτά, καθόσον σκοπός τους είναι η προστασία όλων των κρατών από τις τρομοκρατικές επιθέσεις.
- 164 Πρέπει, επομένως, να αποκλεισθεί ο εκ μέρους του Πρωτοδικείου έλεγχος της συμφωνίας του προσβαλλομένου κανονισμού με τα δικαιώματα που επικαλέστηκε ο προσφεύγων. Ακόμα και σε περίπτωση προσβολής αυτών των δικαιωμάτων —*quod non*— η Κοινότητα θα εξακολουθούσε να υπέχει υποχρέωση εφαρμογής των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, σε περίπτωση δε αποχής της, τα κράτη μέλη θα είχαν την υποχρέωση να το πράξουν.

- 165 Επικουρικώς, για την περίπτωση που το Πρωτοδικείο κρίνει ότι πρέπει να προχωρήσει στην πλήρη εξέταση του βασίμου των τριών λόγων ακυρώσεως που προέβαλε ο προσφεύγων, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν θίγει τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, την προσβολή των οποίων προβάλλει ο προσφεύγων.
- 166 Πρώτον, ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν θίγει το δικαίωμα του προσφεύγοντος να διατυπώσει τη γνώμη του.
- 167 Πράγματι, εν προκειμένω, τα κοινοτικά όργανα δεν είχαν καμία εξουσία έρευνας, κανένα περιθώριο εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και κανένα περιθώριο πολιτικής εκτιμήσεως. Είχαν, απλώς, την υποχρέωση να εφαρμόσουν τα μέτρα που έλαβε το Συμβούλιο Ασφαλείας προς διασφάλιση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα εφαρμογής ενός μηχανισμού ελέγχου αυτών των μέτρων. Συνεπώς, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι το δικαίωμα ακροάσεως, το οποίο σαφώς υφίσταται στις περιπτώσεις διοικητικών διαδικασιών, δεν έχει εφαρμογή σε περιπτώσεις όπως η παρούσα.
- 168 Δεύτερον, τα μέτρα που ελήφθησαν με τον προσβαλλόμενο κανονισμό δεν θίγουν ούτε την αρχή της αναλογικότητας ούτε το θεμελιώδες δικαίωμα του προσφεύγοντος για προστασία της ιδιοκτησίας του, εφόσον το δικαίωμα αυτό δεν απολαύει απολύτου προστασίας και η άσκησή του μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο περιορισμών για λόγους γενικού συμφέροντος.
- 169 Εν προκειμένω, δεν θα μπορούσε να είναι σαφέστερο το γενικό συμφέρον που συνιστά για την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της η τήρηση των υποχρεώσεων που επιβάλλει το Συμβούλιο Ασφαλείας επιδιώκοντας την αποτροπή της χρησιμοποίησεως περιουσιακών στοιχείων ιδιωτών προς ενίσχυση της τρομοκρατίας. Τα μέτρα που έλαβε η Κοινότητα, τα οποία περιορίζονται στην εφαρμογή των δεσμευτικών

αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, τα επέβαλε η σημασία αυτού του σκοπού, αυτά δε διασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ των επιταγών του γενικού συμφέροντος και της υποχρέωσης προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ιδιωτών. Συνεπώς, κατά το Συμβούλιο, τα μέτρα αυτά δεν μπορούν να θεωρηθούν ως απρόσφορα και δυσανάλογα, έστω κι αν είναι αυστηρά έναντι του προσφεύγοντος.

170 Καθόσον ο προσφεύγων προσάπτει, προφανώς, στα κοινοτικά όργανα ότι δεν προέβλεψαν μηχανισμό ελέγχου, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι τα εν λόγω όργανα εφάρμοσαν απλώς τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, χωρίς να έχουν δυνατότητα τροποποιήσεώς τους.

171 Ως προς τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν προς επίτευξη των σκοπών αυτών είναι δυσανάλογα, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η αιτίαση αυτή θα έπρεπε να στραφεί κατά των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας.

172 Τρίτον, όσον αφορά το δικαίωμα αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν, ιδίως, ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα ασκήσεως της παρούσας προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ.

173 Κατά το Συμβούλιο, το ζήτημα της εκτάσεως του δικαστικού ελέγχου που κρίνεται εύλογος και πρόσφορος εν προκειμένω αποτελεί χωριστό ζήτημα επί του οποίου πρέπει να αποφανθεί το Πρωτοδικείο.

174 Το Συμβούλιο υποστηρίζει, σχετικώς, ότι στις περιπτώσεις στις οποίες η Κοινότητα ενεργεί χωρίς να διαθέτει κανένα περιθώριο διακρίσεως, βάσει αποφάσεως οργάνου στο οποίο η διεθνής κοινότητα έχει αναθέσει σημαντικές εξουσίες με σκοπό τη

διασφάλιση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, τυχόν πλήρης δικαστικός έλεγχος θα συνεπαγόταν υπονόμηση του συστήματος του ΟΗΕ, όπως αυτό οικοδομήθηκε το 1945, θα έβλαπτε σοβαρά τις διεθνείς σχέσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών και θα ερχόταν σε αντίθεση με την υποχρέωση της Κοινότητας να τηρεί το διεθνές δίκαιο.

- 175 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπογραμμίζουν, επίσης, ότι ο προσφεύγων, εκπροσωπούμενος εν ανάγκη από τη Σαουδική Αραβία, μπορεί να απευθυνθεί στο Συμβούλιο Ασφαλείας ή την επιτροπή κυρώσεων, είτε απευθείας είτε με τη μεσολάβηση των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών του Ηνωμένου Βασιλείου, προκειμένου να παρουσιάσει τις απόψεις του. Βεβαίως, ως διακρατικός οργανισμός, ο ΟΗΕ δεν θα εξετάσει τις απόψεις του προσφεύγοντος ως ατόμου. Εντούτοις, ο ΟΗΕ λαμβάνει υπόψη του τη γνώμη των μελών του. Συνεπώς, αν οι σαουδικές αρχές είναι πεπεισμένες περί της αθωότητας του προσφεύγοντος, δεν έχουν κανένα λόγο να μην προβούν σε διαβήματα για την επανεξέταση από την επιτροπή κυρώσεων της αναγραφής του ονόματός του στον σχετικό πίνακα. Ο προσφεύγων δεν προσκομίζει στοιχεία ως προς το αποτέλεσμα αυτών των διαβημάτων ενώπιον του εν λόγω οργάνου ούτε ως προς την άποψη που το εν λόγω όργανο διατύπωσε, ενώ ορισμένα από τα περιλαμβανόμενα στον πίνακα της επιτροπής κυρώσεων πρόσωπα μπόρεσαν να παράσχουν τέτοιες πληροφορίες.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 176 Το Πρωτοδικείο δεν μπορεί λυσιτελώς να αποφανθεί επί των λόγων ακυρώσεως που αντλούνται από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος παρά μόνον αν η εξέταση των λόγων αυτών εμπίπτει στα όρια του δικαιοδοτικού του ελέγχου και αν είναι ικανοί, σε περίπτωση που αποδειχτούν βάσιμοι, να επαχθούν την ακύρωση του προσβαλλόμενου κανονισμού.

- 177 Εν προκειμένω, όμως, τα θεσμικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζουν, ουσιαστικώς, ότι δεν συντρέχει καμία από τις δύο αυτές προϋποθέσεις, λόγω της υπεροχής των υποχρεώσεων που υπέχουν η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών έναντι οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσης του διεθνούς, κοινοτικού ή εθνικού δικαίου. Συνεπώς, η εξέταση των επιχειρημάτων των ως άνω διαδίκων συνιστά προϋπόθεση της οποιασδήποτε εξετάσεως των επιχειρημάτων του προσφεύγοντος.
- 178 Προς τούτο, το Πρωτοδικείο κρίνει επιβεβλημένο να εξεταστούν, κατά πρώτο λόγο, οι σχέσεις μεταξύ της διεθνούς εννόμου τάξεως του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και της εθνικής ή κοινοτικής εννόμου τάξεως, καθώς και το κατά πόσον οι αρμοδιότητες της Κοινότητας και των κρατών μελών της εξαρτώνται από τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας τα εκδιδόμενα δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- 179 Πράγματι, από την εξέταση αυτή θα εξαρτηθεί η έκταση του ελέγχου νομιμότητας, ιδίως αναφορικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα, που μπορεί το Πρωτοδικείο να ασκήσει επί πράξεων του κοινοτικού δικαίου που συνιστούν εφαρμογή τέτοιων ψηφισμάτων, εξέταση η οποία, κατά συνέπεια, θα ακολουθήσει κατά δεύτερο λόγο.
- 180 Τέλος, κατά τρίτο λόγο, αν διαπιστώσει ότι εμπίπτουν στον δικαιοδοτικό του έλεγχο και ότι δύνανται να επαχθούν ακύρωση του προσβαλλόμενου κανονισμού, το Πρωτοδικείο θα αποφανθεί επί της προβαλλομένης από τον προσφεύγοντα προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Επί των σχέσεων μεταξύ της εννόμου τάξεως της απορρέουσας από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και της εθνικής ή κοινοτικής εννόμου τάξεως

181. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, από απόψεως διεθνούς δικαίου, οι υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη Μέλη του ΟΗΕ δυνάμει του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών

υπερισχύουν, αναμφισβητήτως, έναντι οιασδήποτε άλλης υποχρέωσης του εσωτερικού δικαίου ή του συμβατικού διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένων, για τα κράτη που είναι επίσης μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, των υποχρεώσεων που υπέχουν δυνάμει της ΕΣΔΑ, για εκείνα δε που είναι, επίσης, μέλη της Κοινότητας, των υποχρεώσεων που υπέχουν από τη Συνθήκη ΕΚ.

- 182 Όσον αφορά, πρώτον, τις σχέσεις μεταξύ του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του εσωτερικού δικαίου των κρατών Μελών του ΟΗΕ, ο εν λόγω κανόνας υπεροχής προκύπτει από τις αρχές του εθιμικού διεθνούς δικαίου. Κατά το άρθρο 27 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών, η οποία συνήφθη στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969, και κωδικοποιεί αυτές τις αρχές (το άρθρο 5 της οποίας ορίζει ότι εφαρμόζεται «επί πάσης Συνθήκης ιδρυτικής διεθνούς οργανισμού και επί πάσης τοιαύτης υιοθετηθείσης υπ' αυτού»), τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεν μπορούν να επικαλούνται διατάξεις της εσωτερικής τους νομοθεσίας προκειμένου να δικαιολογήσουν τη μη εκτέλεση μιας διεθνούς συμφωνίας.
- 183 Όσον αφορά, δεύτερον, τις σχέσεις μεταξύ του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του συμβατικού διεθνούς δικαίου, ο εν λόγω κανόνας υπεροχής ρητώς διατυπώνεται στο άρθρο 103 του εν λόγω Χάρτη, κατά τον οποίο «σε περίπτωση συγκρούσεως μεταξύ των δυνάμει του παρόντος Χάρτη υποχρεώσεων των Μελών των Ηνωμένων Εθνών και των υποχρεώσεών τους δυνάμει οποιασδήποτε άλλης διεθνούς συμφωνίας, υπερέχουν οι πρώτες». Κατά το άρθρο 30 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών και αντιθέτως προς τους συνήθως εφαρμοστέους κανόνες σε περίπτωση διαδοχικών συμφωνιών, η εν λόγω Σύμβαση ισχύει τόσο έναντι των προγενεστέρων όσο και έναντι των μεταγενεστέρων του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών συμβάσεων. Κατά το Διεθνές Δικαστήριο, όλες οι περιφερειακές, διμερείς ή ακόμα πολυμερείς συμφωνίες που έχουν ενδεχομένως συνάψει τα Συμβαλλόμενα Μέρη υπόκεινται πάντοτε στις διατάξεις του άρθρου 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών [απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1984, Στρατιωτικές και παραστρατιωτικές δραστηριότητες στη Νικαράγουα και έναντι αυτής (Νικαράγουα κατά Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής), Rec. 1984, σ. 392, σκέψη 107].
- 184 Της υπεροχής αυτής απολαύουν, επίσης, οι αποφάσεις που περιέχονται σε ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, κατά το οποίο τα Μέλη του ΟΗΕ υποχρεούνται να αποδέχονται και να

εφαρμόζουν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας. Κατά το Διεθνές Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 103 του Χάρτη, οι σχετικές υποχρεώσεις των Μελών υπερέχουν έναντι των υποχρεώσεών τους δυνάμει οποιασδήποτε άλλης διεθνούς συμφωνίας [διάταξη της 14ης Απριλίου 1992 (προσωρινά μέτρα), Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής της Συμβάσεως του Μόντρεαλ του 1971 προκύπτοντα από το αεροπορικό επεισόδιο του Lockerbie (Αραβική Δημοκρατία της Λιβύης κατά Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής), Rec. 1992, σ. 16, σκέψη 42, και διάταξη της 14ης Απριλίου 1992 (προσωρινά μέτρα), Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής της Συμβάσεως του Μόντρεαλ του 1971 προκύπτοντα από το αεροπορικό επεισόδιο του Lockerbie (Αραβική Δημοκρατία της Λιβύης κατά Ηνωμένου Βασιλείου), Rec. 1992, σ. 113, σκέψη 39].

185 Όσον αφορά, ειδικότερα, τις σχέσεις μεταξύ των υποχρεώσεων των κρατών μελών της Κοινότητας που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο, επιβάλλεται επίσης να τονιστεί ότι, κατά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 307 ΕΚ, «τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών αφενός και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών αφετέρου, δεν θίγονται από την παρούσα Συνθήκη».

186 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός αυτής της διατάξεως είναι να διευκρινιστεί, σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου, ότι η εφαρμογή της Συνθήκης ΕΚ δεν επηρεάζει την υποχρέωση του οικείου κράτους μέλους να σεβαστεί τα προκύπτοντα από προγενέστερη σύμβαση δικαιώματα τρίτων κρατών και να εκπληρώσει τις σχετικές υποχρεώσεις του (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 1995, C-324/93, Evans Medical και Macfarlan Smith, Συλλογή 1995, σ. I-563, σκέψη 27· βλ., επίσης, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 1962, 10/61, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 657· της 2ας Αυγούστου 1993, C-158/91, Levy, Συλλογή 1993, σ. I-4287, και της 14ης Ιανουαρίου 1997, C-124/95, Centro-Com, Συλλογή 1997, σ. I-81, σκέψη 56).

187 Πέντε από τα έξι κράτη που υπέγραψαν τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, στις 25 Μαρτίου 1957 στη Ρώμη, ήταν ήδη Μέλη του ΟΗΕ κατά την 1η Ιανουαρίου 1958. Όσον αφορά την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, καίτοι τυπικώς έγινε δεκτή ως Μέλος του ΟΗΕ στις 18 Σεπτεμβρίου 1973, η δέσμευσή της να τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Χάρτη των

Ηνωμένων Εθνών είναι προγενέστερη της 1ης Ιανουαρίου 1958, όπως, μεταξύ άλλων, προκύπτει από την Τελική Πράξη της διασκέψεως του Λονδίνου, της 28ης Σεπτεμβρίου και της 3ης Οκτωβρίου 1954 (γνωστή ως διάσκεψη των Εννέα Δυνάμεων), καθώς και από τις Συμφωνίες των Παρισίων της 23ης Οκτωβρίου 1954. Εξάλλου, όλα τα κράτη που προσχώρησαν κατόπιν στην Κοινότητα ήταν ήδη Μέλη του ΟΗΕ πριν από την προσχώρησή τους.

188 Επιπροσθέτως, το άρθρο 224 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (νυν άρθρο 297 ΕΚ) περιελήφθη ειδικώς στη Συνθήκη αυτή προς διασφάλιση του κατά τα ανωτέρω κανόνα υπεροχής. Κατά τη διάταξη αυτή, «τα κράτη μέλη συνεννοούνται μεταξύ τους για να προβούν σε κοινή ενέργεια προς αποτροπή παρακωλύσεως της λειτουργίας της κοινής αγοράς εξαιτίας μέτρων που λαμβάνει κράτος μέλος [...] προς εκπλήρωση υποχρεώσεων που έχει αναλάβει με σκοπό τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας».

189 Επομένως, τα ψηφίσματα που εκδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών είναι δεσμευτικά για όλα τα κράτη μέλη της Κοινότητας, τα οποία οφείλουν, υπό την ιδιότητά τους αυτή, να λάβουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα προς διασφάλιση της εφαρμογής τους (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs επί της υποθέσεως C-84/95, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Ιουλίου 1996, Bosporus, Συλλογή 1996, σ. I-3953, I-3956, σκέψη 2, και επί της υποθέσεως C-177/95, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 1997, Ebony Maritime και Loten Navigation, Συλλογή 1997, σ. I-1111, σ. I-1115, σκέψη 27).

190 Εκ των ανωτέρω προκύπτει επίσης ότι, τόσο κατ' εφαρμογήν των κανόνων του γενικού διεθνούς δικαίου όσο και κατ' εφαρμογήν των ειδικών διατάξεων της Συνθήκης, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα, ή μάλλον την υποχρέωση, να μην εφαρμόζουν διάταξη του κοινοτικού δικαίου, είτε πρόκειται περί διατάξεως του πρωτογενούς δικαίου είτε περί γενικής αρχής αυτού του δικαίου, η οποία θα παρακώλυε την ορθή εκτέλεση των υποχρεώσεων που υπέχουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

- 191 Ειδικότερα, στην απόφαση *Centro-Com*, ανωτέρω, σκέψη 186, το Δικαστήριο ειδικώς έκρινε ότι μέτρα της εθνικής νομοθεσίας αντίθετα προς το άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν με βάση το άρθρο 234 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 307 ΕΚ) εφόσον κρίνονται αναγκαία προς διασφάλιση της εκπληρώσεως, εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους, υποχρεώσεων που υπέχει από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και από ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 192 Αντιθέτως, από τη νομολογία προκύπτει (βλ. απόφαση *Dorsch Consult* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 158, σκέψη 74) ότι, αντιθέτως προς τα κράτη μέλη της, η Κοινότητα αυτή καθεαυτήν δεν δεσμεύεται απευθείας από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και, κατά συνέπεια, δεν υποχρεούται, εκ του γενικού διεθνούς δικαίου, να αποδεχθεί και να εφαρμόσει ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του εν λόγω Χάρτη. Τούτο διότι η Κοινότητα δεν αποτελεί ούτε μέλος του ΟΗΕ ούτε είναι αποδέκτης των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, ούτε διάδοχος δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των κρατών μελών της κατά την έννοια του δημοσίου διεθνούς δικαίου.
- 193 Εντούτοις, η Κοινότητα πρέπει να θεωρηθεί ως δεσμευόμενη από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ακριβώς όπως δεσμεύονται τα κράτη μέλη της, δυνάμει και αυτής της ιδρυτικής της Συνθήκης.
- 194 Δεν αμφισβητείται, σχετικώς, ότι κατά τον χρόνο συνάψεως της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, τα κράτη μέλη είχαν αναλάβει τη δέσμευση να εκπληρώνουν τις απορρέουσες από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών υποχρεώσεις τους.
- 195 Τα κράτη μέλη δεν είχαν τη δυνατότητα συνάπτοντας μεταξύ τους Συνθήκη να μεταβιβάσουν στην Κοινότητα περισσότερες από τις εξουσίες που είχαν ούτε να αποδεσμευθούν από υποχρεώσεις που είχαν αναλάβει έναντι τρίτων χωρών δυνάμει του εν λόγω Χάρτη (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 1972, 21/72 έως 24/72, *International Fruit Company κ.λπ.*, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 279, στο εξής: απόφαση *International Fruit*, σκέψη 11).

- 196 Αντιθέτως, η βούλησή τους να τηρήσουν τις απορρέουσες από τον εν λόγω Χάρτη υποχρεώσεις τους προκύπτει από τις διατάξεις της ίδιας της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και εκφράστηκε, ειδικότερα, με τα άρθρα 224 και 234, πρώτο εδάφιο, αυτής (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση *International Fruit*, σκέψεις 12 και 13, καθώς και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα *Mayras* επί της υποθέσεως αυτής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 287).
- 197 Καίτοι η διάταξη αυτή αναφέρεται μόνο σε υποχρεώσεις των κρατών μελών, εντούτοις συνεπάγεται την εκπλήρωση των οργάνων της Κοινότητας να μην παρακαλώουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν τα κράτη μέλη από τον εν λόγω Χάρτη (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 1980, 812/79, *Burgoa*, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 71, σκέψη 9).
- 198 Επιβάλλεται, επίσης, να τονιστεί ότι, καθόσον οι αρμοδιότητες οι απαιτούμενες για την εκπλήρωση υποχρεώσεων των κρατών μελών που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών μεταβιβάστηκαν στην Κοινότητα, συνιστά υποχρέωση των κρατών μελών, απορρέουσα από το δημόσιο διεθνές δικαιο, να ασκήσει τις αρμοδιότητες αυτές η Κοινότητα προς εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης.
- 199 Επιβάλλεται σχετικώς να υπομνησθεί ότι, αφενός, κατά το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας «εκτελούνται απευθείας υπό των Μελών των Ηνωμένων Εθνών και διά των ενεργειών των εις τας καταλλήλους διεθνείς οργανώσεις, των οποίων τυγχάνουσι μέλη» και, αφετέρου, κατά τη νομολογία (αποφάσεις *Roulsen* και *Dina Navigation*, ανωτέρω, σκέψη 158, σκέψη 9, και *Racke*, ανωτέρω, σκέψη 158, σκέψη 45· βλ., επίσης, απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Δεκεμβρίου 1974, 41/74, *Van Duyn*, Συλλογή τόμος 1974, σ. 537, σκέψη 22), οι αρμοδιότητες της Κοινότητας πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου, κατά συνέπεια δε το κοινοτικό δικαιο πρέπει να ερμηνεύεται και το πεδίο εφαρμογής του να καθορίζεται, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών κανόνων του διεθνούς δικαίου.
- 200 Τα κράτη μέλη, μεταβιβάζοντας αυτές τις αρμοδιότητες στην Κοινότητα, εξέφρασαν τη βούλησή τους να τη δεσμεύσουν με τις δυνάμει του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ανειλημμένες υποχρεώσεις (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση *International Fruit*, σκέψη 15).

- 201 Από της ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, που συντελέστηκε στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας, εξειδικεύτηκε κατά διαφόρους τρόπους στο πλαίσιο της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση International Fruit, σκέψη 16).
- 202 Προς τούτο, ιδίως, το άρθρο 228 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 301 ΕΚ) περιελήφθη στη Συνθήκη, με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να παράσχει ειδικό έρεισμα στις οικονομικές κυρώσεις που η Κοινότητα, ως μόνη αρμόδια στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής, ενδέχεται να επιβάλλει σε τρίτες χώρες για λόγους πολιτικούς καθοριζόμενους από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, συνηθέστερα δε κατ' εφαρμογήν ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας που τους επιβάλλει την υιοθέτηση τέτοιων κυρώσεων.
- 203 Συνεπώς, καθόσον, δυνάμει της Συνθήκης ΕΚ, η Κοινότητα ανέλαβε αρμοδιότητες προηγουμένως ασκούμενες από τα κράτη μέλη στον τομέα της εφαρμογής του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι διατάξεις του εν λόγω Χάρτη δεσμεύουν την Κοινότητα [βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά το ζήτημα αν η Κοινότητα δεσμεύεται από τη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ) του 1947, απόφαση International Fruit, σκέψη 18· βλ., επίσης, καθόσον αναγνωρίζει ότι η Κοινότητα ασκεί δεσμία αρμοδιότητα κατά την εφαρμογή μέτρου εμπορικού εμπάργκο συμμορφούμενη προς ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας, απόφαση Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 158, σκέψη 74].
- 204 Εκ της ανωτέρω συλλογιστικής συνάγεται το συμπέρασμα ότι, αφενός, η Κοινότητα δεν μπορεί να αθετεί υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη της από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ούτε να παρακωλύει την εκπλήρωσή τους και, αφετέρου, ότι υποχρεούται, δυνάμει της ίδιας της ιδρυτικής της Συνθήκης, να θεσπίζει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της όλες τις διατάξεις που απαιτούνται προκειμένου τα κράτη μέλη της να εκπληρώσουν αυτές τις υποχρεώσεις.

- 205 Ειδικότερα, εν προκειμένω, το Συμβούλιο διαπίστωσε με την κοινή θέση 2002/402, την οποία υιοθέτησε στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του τίτλου V της Συνθήκης ΕΕ, ότι είναι αναγκαία μια εκ μέρους της Κοινότητας δράση, εντός των ορίων των εξουσιών που της παρέχει η Συνθήκη ΕΚ, προκειμένου να εφαρμοστούν ορισμένα περιοριστικά μέτρα εις βάρος του Οσάμα Μπιν Λάντεν, των μελών της οργανώσεως Αλ Κάιντα και των Ταλιμπάν, καθώς και ορισμένων άλλων προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και οντοτήτων σχετιζομένων με αυτούς, σύμφωνα με τα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 206 Η Κοινότητα προέβη στη λήψη των μέτρων αυτών εκδίδοντας τον προσβαλλόμενο κανονισμό. Όπως ήδη έχει κριθεί στην ανωτέρω σκέψη 135 είχε την αρμοδιότητα εκδόσεως αυτής της πράξεως βάσει των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ.
- 207 Συνεπώς, επιβάλλεται να αναγνωρισθεί το βάσιμο των επιχειρημάτων που προέβαλαν τα θεσμικά όργανα, όπως αυτά συνοψίστηκαν ανωτέρω στη σκέψη 153, υπό τη μόνη επιφύλαξη ότι η Κοινότητα υποχρεούται να εφαρμόσει τα εν λόγω ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, στον τομέα των αρμοδιοτήτων της, όχι δυνάμει του γενικού διεθνούς δικαίου, όπως οι εν λόγω διάδικοι υποστήριξαν, αλλά δυνάμει της ίδιας της Συνθήκης ΕΚ.
- 208 Αντιθέτως, τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος που στηρίζονται στην παραδοχή ότι η κοινοτική έννομη τάξη αποτελεί έννομη τάξη ανεξάρτητη των Ηνωμένων Εθνών, διεπόμενη από ίδιους κανόνες δικαίου, πρέπει να απορριφθούν.

Επί της εκτάσεως του ελέγχου νομιμότητας που μπορεί να ασκήσει το Πρωτοδικείο

- 209 Επιβάλλεται, προκαταρκτικώς, να τονιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα συνιστά κοινότητα δικαίου, υπό την έννοια ότι ούτε τα κράτη μέλη της ούτε τα θεσμικά της όργανα διαφεύγουν τον έλεγχο της συμφωνίας των πράξεών τους προς τον βασικό

καταστατικό χάρτη που αποτελεί η Συνθήκη, καθώς και ότι με την εν λόγω Συνθήκη καθιερώνεται πλήρες σύστημα ενδίκων μέσων και διαδικασιών, το οποίο αποσκοπεί να αναθέσει στο Δικαστήριο τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου 1986, 294/83, *Les Verts* κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 1339, σκέψη 23· της 22ας Οκτωβρίου 1987, 314/85, *Foto-Frost*, Συλλογή 1987, σ. 4199, σκέψη 16, και της 23ης Μαρτίου 1993, C-314/91, *Weber* κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1993, σ. I-1093, σκέψη 8· απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Οκτωβρίου 2001, T-222/99, T-327/99 και T-329/99, *Martinez κ.λπ.* κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2001, σ. II-2823, σκέψη 48· βλ., επίσης, γνωμοδότηση 1/91 του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 1991, Συλλογή 1991, σ. I-6079, σκέψη 21).

210 Όπως επανειλημμένως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο (απόφαση *Johnston*, ανωτέρω, σκέψη 146, σκέψη 18· βλ., επίσης, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 3ης Δεκεμβρίου 1992, C-97/91, *Oleifici Borelli* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-6313, σκέψη 14· της 11ης Ιανουαρίου 2001, C-1/99, *Kofisa Italia*, Συλλογή 2001, σ. I-207, σκέψη 46· της 27ης Νοεμβρίου 2001, C-424/99, *Επιτροπή κατά Αυστρίας*, Συλλογή 2001, σ. I-9285, σκέψη 45, και της 25ης Ιουλίου 2002, C-50/00 P, *Unión de Pequeños Agricultores* κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. I-6677, σκέψη 39), «ο δικαστικός έλεγχος [...] αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου απορρέουσα από τις κοινές στα κράτη μέλη συνταγματικές παραδόσεις [...] και έχει παγιωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της [ΕΣΔΑ]».

211 Εν προκειμένω, η αρχή αυτή συγκεκριμενοποιείται με το δικαίωμα που παρέχει στον προσφεύγοντα το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ να προσφύγει στο Πρωτοδικείο ζητώντας τον έλεγχο της νομιμότητας του προσβαλλόμενου κανονισμού, εφόσον αυτός τον αφορά άμεσα και ατομικά, και να προβάλλει προς στήριξη αυτής της προσφυγής του τους λόγους που αντλούνται από την έλλειψη αρμοδιότητας, την παραβίαση ουσιωδών τύπων, την παραβίαση της Συνθήκης ΕΚ ή οποιουδήποτε άλλου κανόνα σχετικού με την εφαρμογή της ή από την κατάχρηση εξουσίας.

212 Εντούτοις, το ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι αν υφίστανται διαρθρωτικά όρια, επιβαλλόμενα από το γενικό διεθνές δίκαιο ή από την ίδια τη Συνθήκη ΕΚ, στον δικαστικό έλεγχο που μπορεί να ασκήσει το Πρωτοδικείο έναντι αυτού του κανονισμού.

- 213 Πράγματι, επιβάλλεται να τονιστεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, εκδοθείς κατόπιν της κοινής θέσεως 2002/402, συνιστά εκπλήρωση σε κοινοτικό επίπεδο της υποχρέωσης που υπέχουν τα κράτη μέλη της Κοινότητας, ως Μέλη του ΟΗΕ, να εφαρμόσουν, ενδεχομένως μέσω κοινοτικής πράξεως, τις κυρώσεις εις βάρος του Οσάμα Μπιν Λάντεν, του δικτύου Αλ Κάιντα, των Ταλιμπάν, καθώς και άλλων προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων ή οντοτήτων σχετιζομένων προς αυτούς, οι οποίες αποφασίστηκαν, στη συνέχεια δε ενισχύθηκαν, με σειρά ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδοθέντων στο πλαίσιο της εφαρμογής του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Οι αιτιολογικές σκέψεις αυτού του κανονισμού ρητώς αναφέρονται στα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002).
- 214 Στο πλαίσιο αυτό, όπως ορθώς υπογραμμίζουν τα θεσμικά όργανα, άσκησαν δεσμία αρμοδιότητα, χωρίς να έχουν κανένα αυτοτελές περιθώριο εκτιμήσεως. Ειδικότερα, δεν είχαν τη δυνατότητα ούτε απευθείας τροποποίησης του περιεχομένου των εν λόγω ψηφισμάτων ούτε να εφαρμόσουν μηχανισμό δυνάμενο να καταλήξει σε μια τέτοια τροποποίηση.
- 215 Οποιοσδήποτε εσωτερικός έλεγχος της νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού, ιδίως με κριτήριο τις διατάξεις ή τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου περί προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, θα οδηγούσε το Πρωτοδικείο να εξετάσει, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα των εν λόγω ψηφισμάτων. Πράγματι, στην εξεταζόμενη περίπτωση, η αιτία του παράνομου χαρακτήρα που προβάλλει ο προσφεύγων δεν έγκειται στην έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού, αλλά στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας που επέβαλαν τις κυρώσεις (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 158, σκέψη 74).
- 216 Ειδικότερα, αν το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός πρέπει να ακυρωθεί, όπως ζητεί ο προσφεύγων, καιτοι η θέσπισή του επιβλήθηκε από το διεθνές δίκαιο, με το αιτιολογικό ότι η πράξη αυτή προσβάλλει θεμελιώδη δικαιώματα του προσφεύγοντος, προστατευόμενα από την κοινοτική έννομη τάξη, μια τέτοια ακύρωση θα συνεπαγόταν εμμέσως ότι τα ίδια τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας προσβάλλουν τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα. Ο προσφεύγων, δηλαδή, ζητεί από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί εμμέσως ότι ο σχετικός κανόνας του διεθνούς δικαίου συνεπάγεται προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου, όπως αυτά προστατεύονται από την κοινοτική έννομη τάξη.

- 217 Τα θεσμικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο προτείνουν στο Πρωτοδικείο να κρίνει εαυτό αναρμόδιο για έναν τέτοιο έμμεσο έλεγχο της νομιμότητας των εν λόγω ψηφισμάτων, τα οποία, ως κανόνες του διεθνούς δικαίου που δεσμεύουν τα κράτη μέλη και την Κοινότητα, είναι υποχρεωτικά για το Πρωτοδικείο όπως και για όλα τα όργανα της Κοινότητας. Οι εν λόγω διάδικοι φρονούν, ουσιαστικώς, ότι ο έλεγχος του Πρωτοδικείου πρέπει να περιοριστεί, αφενός, στον έλεγχο της εφαρμογής των κανόνων που αφορούν τον τύπο, τη διαδικασία και την αρμοδιότητα που όφειλαν, εν προκειμένω, να ακολουθήσουν τα κοινοτικά όργανα και, αφετέρου, στον έλεγχο του πρόσφορου χαρακτήρα και της αναλογικότητας των εν λόγω κοινοτικών μέτρων σε σχέση με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των οποίων συνιστούν εφαρμογή.
- 218 Πρέπει να αναγνωρισθεί ότι ένας τέτοιος περιορισμός της αρμοδιότητας αποτελεί την αναγκαία συνέπεια των αρχών που διατυπώθηκαν ανωτέρω, στο πλαίσιο της εξετάσεως των σχέσεων μεταξύ της διεθνούς εννόμου τάξεως, της απορρέουσας από το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, και της κοινοτικής εννόμου τάξεως.
- 219 Όπως ήδη τονίστηκε, τα συγκεκριμένα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδόθηκαν δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Στο πλαίσιο αυτό, ο προσδιορισμός των στοιχείων που συνιστούν απειλή κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, καθώς και των μέτρων που απαιτούνται για τη διατήρηση και την αποκατάστασή τους, ανάγεται στην αποκλειστική ευθύνη του Συμβουλίου Ασφαλείας και εκφεύγει, ως εκ τούτου, από την αρμοδιότητα των εθνικών ή κοινοτικών αρχών και δικαιοδοτικών οργάνων, υπό την επιφύλαξη του φυσικού δικαιώματος της νόμιμης άμυνας, ατομικής ή συλλογικής, κατά το άρθρο 51 του εν λόγω Χάρτη.
- 220 Εφόσον, κατ' εφαρμογήν του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο Ασφαλείας, μέσω της επιτροπής κυρώσεων που συνέστησε, αποφάσισε ότι πρέπει να δεσμευτούν τα κεφάλαια ορισμένων ατόμων ή οντοτήτων, η απόφασή του είναι δεσμευτική για όλα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με το άρθρο 48 του Χάρτη.

- 221 Έχοντας υπόψη τις ανωτέρω σκέψεις 193 έως 204, δεν μπορεί να στηριχθεί ούτε στο διεθνές δίκαιο ούτε στο κοινοτικό δίκαιο αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου να ελέγχει, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα μιας τέτοιας αποφάσεως με κριτήριο τα πρότυπα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων που θέτει η κοινοτική έννομη τάξη.
- 222 Αφενός, μια τέτοια αρμοδιότητα θα ερχόταν σε αντίθεση με τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ειδικότερα από τα άρθρα 25, 48 και 103 αυτού, καθώς και από το άρθρο 27 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών.
- 223 Αφετέρου, μια τέτοια αρμοδιότητα θα αντέβαινε στις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, ειδικότερα στις διατάξεις των άρθρων 5 ΕΚ, 10 ΕΚ, 297 ΕΚ και 307, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, καθώς και στις διατάξεις της Συνθήκης ΕΕ, ειδικότερα στη διάταξη του άρθρου 5 ΕΕ, κατά την οποία ο κοινοτικός δικαστής ασκεί τις αρμοδιότητές του υπό τους όρους και για τους σκοπούς που προβλέπουν οι διατάξεις των Συνθηκών ΕΚ και ΕΕ. Επιπροσθέτως, θα ήταν ασυμβίβαστο με την αρχή κατά την οποία οι αρμοδιότητες της Κοινότητας, επομένως δε και οι αρμοδιότητες του Πρωτοδικείου, πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου (αποφάσεις *Roulsen* και *Dina Navigation*, ανωτέρω, σκέψη 158, σκέψη 9, και *Racke*, ανωτέρω, σκέψη 158, σκέψη 45).
- 224 Επιβάλλεται, επίσης, να τονιστεί ότι, έχοντας ιδίως υπόψη το άρθρο 307 ΕΚ και το άρθρο 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η επίκληση προσβολής είτε θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αυτά προστατεύονται από την κοινοτική έννομη τάξη, είτε αρχών της νομικής αυτής τάξεως δεν μπορεί να επηρεάσει το κύρος ενός ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας ή την ισχύ του εντός του εδάφους της Κοινότητας (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1970, 11/70, *Internationale Handelsgesellschaft*, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 581, σκέψη 3· της 8ης Οκτωβρίου 1986, 234/85, *Keller*, Συλλογή 1986, σ. 2897, σκέψη 7, και της 17ης Οκτωβρίου 1989, 97/87 έως 99/87, *Dow Chemical Ibérica* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3165, σκέψη 38).

- 225 Συνεπώς, τα εν λόγω ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας εκφεύγουν, καταρχήν, του δικαστικού ελέγχου του Πρωτοδικείου, το οποίο δεν έχει την αρμοδιότητα να αμφισβητεί, έστω παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητά τους με κριτήριο το κοινοτικό δίκαιο. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο υποχρεούται, στο μέτρο του δυνατού, να ερμηνεύει και να εφαρμόζει το δίκαιο αυτό κατά τρόπο σύμφωνο προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- 226 Πάντως, το Πρωτοδικείο έχει την αρμοδιότητα να ελέγξει, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα των εν λόγω ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας με κριτήριο το *jus cogens*, υπό την έννοια της διεθνούς δημόσιας τάξεως στην οποία υπόκεινται όλα τα υποκείμενα του διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένων των οργάνων του ΟΗΕ, χωρίς δυνατότητα παρεκκλίσεως από τους κανόνες της.
- 227 Επιβάλλεται σχετικώς να τονιστεί ότι η Σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών, η οποία κωδικοποιεί το εθιμικό διεθνές δίκαιο (και της οποίας το άρθρο 5 ορίζει ότι εφαρμόζεται «επί πάσης Συνθήκης ιδρυτικής διεθνούς οργανισμού και επί πάσης τοιαύτης υιοθετηθείσης υπ' αυτού»), προβλέπει στο άρθρο 53 την ακυρότητα των Συνθηκών που αντιβαίνουν προς επιτακτικό κανόνα του γενικού διεθνούς δικαίου, οριζομένου ως «κανόνα δεκτού και αναγνωρισμένου από της διεθνούς Κοινότητας των κρατών εν τω συνόλω της ως κανόνος, εκ του οποίου ουδεμία παρέκκλιση επιτρέπεται και ο οποίος δεν δύναται να τροποποιηθεί ει μη διά νέου, του αυτού χαρακτήρος κανόνος του γενικού διεθνούς δικαίου». Εξάλλου, το άρθρο 64 της Συμβάσεως της Βιέννης ορίζει ότι, «εάν νέος αναγκαστικός κανών του γενικού διεθνούς δικαίου ήθελεν εμφανισθή, πάσα υφισταμένη Συνθήκη, συγκρουομένη προς τον κανόνα τούτον, καθίσταται άκυρος και τερματίζεται».
- 228 Επιπροσθέτως, ο ίδιος ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών προϋποθέτει την ύπαρξη επιτακτικών αρχών του διεθνούς δικαίου και, ιδίως, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου. Στο προοίμιο του Χάρτη, οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών διακηρύσσουν «την πίστιν εις τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου, εις την αξιοπρέπειαν και την αξίαν του ανθρώπου». Όπως, εξάλλου, προκύπτει από το πρώτο κεφάλαιο του Χάρτη, το οποίο φέρει τον τίτλο «Σκοποί και αρχαί», σκοπός των Ηνωμένων Εθνών είναι, μεταξύ άλλων, η προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

- 229 Οι αρχές αυτές δεσμεύουν τόσο τα Μέλη του ΟΗΕ όσο και τα όργανά του. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 24, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο Ασφαλείας οφείλει, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που του επιβάλλει η κύρια ευθύνη του για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, να ενεργεί «συμφώνως προς τους σκοπούς και τας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών». Συνεπώς, η εξουσία επιβολής κυρώσεων που έχει το Συμβούλιο Ασφαλείας, προς εκπλήρωση αυτής της ευθύνης του, πρέπει να ασκείται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου και, ειδικότερα, των σκοπών και των αρχών των Ηνωμένων Εθνών.
- 230 Συνεπώς, από το διεθνές δίκαιο συνάγεται ότι υφίσταται, καταρχήν, ένα όριο στη δεσμευτική ισχύ των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας: πρέπει να είναι σύμφωνα προς τις θεμελιώδεις επιτακτικές διατάξεις του διεθνούς δικαίου. Άλλως, όσο κι αν μια τέτοια περίπτωση είναι μάλλον απίθανη, δεν δεσμεύουν τα κράτη Μέλη του ΟΗΕ ούτε, κατά συνέπεια, την Κοινότητα.
- 231 Συνεπώς, ο παρεμπόδιων δικαστικός έλεγχος που ασκεί το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως κοινοτικής πράξεως εκδοθείσας, χωρίς οιοδήποτε περιθώριο εκτιμήσεως, προς εφαρμογήν ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας, μπορεί σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις να επεκταθεί στον έλεγχο της τηρήσεως υπέρτερων κανόνων του διεθνούς δικαίου που αποτελούν μέρος του *jus cogens*, ιδίως δε των επιτακτικών κανόνων περί καθολικής προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, από τους οποίους ούτε τα κράτη Μέλη ούτε τα όργανα του ΟΗΕ μπορούν να παρεκκλίνουν καθόσον αποτελούν «απαράβατες αρχές του εθιμικού διεθνούς δικαίου» (συμβουλευτική γνωμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1996, Νομιμότητα της απειλής ή της χρήσεως πυρηνικών όπλων, Rec. 1996, σ. 226, σκέψη 79· βλ., επίσης, υπ' αυτή την έννοια, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs επί της υποθέσεως *Bosphorus*, ανωτέρω, σκέψη 189, σκέψη 65).
- 232 Υπό το πρίσμα αυτών των γενικών σκέψεων πρέπει να εξεταστούν οι λόγοι που αναφέρονται στην προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος.

Επί της προβαλλομένης προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος

233 Το Πρωτοδικείο αποφασίζει να εξετάσει, αρχικώς, την προβαλλόμενη προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος περί προστασίας της ιδιοκτησίας και της αρχής της αναλογικότητας, στη συνέχεια την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως και, τέλος, την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο.

— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας και της αρχής της αναλογικότητας

234 Ο προσφεύγων προβάλλει προσβολή του δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας του, όπως αυτό διασφαλίζεται με το άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, καθώς και παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, ως γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου.

235 Εντούτοις, καθόσον οι προβαλλόμενες προσβολές προκύπτουν, αποκλειστικώς, από τη δέσμευση των κεφαλαίων του προσφεύγοντος, την οποία αποφάσισε το Συμβούλιο Ασφαλείας μέσω της επιτροπής κυρώσεων, η δε Κοινότητα εφάρμοσε με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, χωρίς την άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας εκτιμήσεως, οι αιτιάσεις αυτές του προσφεύγοντος πρέπει να εξεταστούν, καταρχήν, υπό το πρίσμα των απορρευουσών από το *jus cogens* προτύπων καθολικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, σύμφωνα με τις διατυπωθείσες ανωτέρω αρχές.

236 Δεδομένου ότι, διαχρονικώς, η έκταση και η αυστηρότητα της δεσμεύσεως των κεφαλαίων του προσφεύγοντος παρουσίασε διακυμάνσεις (βλ., διαδοχικώς, το άρθρο 2 του κανονισμού 467/2001, το άρθρο 2 του κανονισμού 881/2002, προ της τροποποίησής του, και, τέλος, το άρθρο 2α του προσβαλλομένου κανονισμού, το

οποίο προστέθηκε με το άρθρο 1 του κανονισμού 561/2003), επιβάλλεται, επίσης, να διευκρινιστεί στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής ακυρώσεως ότι ο δικαστικός έλεγχος του Πρωτοδικείου αφορά αποκλειστικώς τις ισχύουσες επί του παρόντος ρυθμίσεις. Πράγματι, εξετάζοντας προσφυγές ακυρώσεως, ο κοινοτικός δικαστής λαμβάνει κανονικώς υπόψη τα περιστατικά τα οποία, διαρκούσης της εκκρεμοδικίας, επηρέασαν το ίδιο το αντικείμενο της διαφοράς, όπως η κατάργηση, η παράταση, η αντικατάσταση ή η τροποποίηση της προσβαλλομένης πράξεως (βλ., πλην των αποφάσεων Alpha Steel κατά Επιτροπής, Fabrique de fer de Charleroi και Dillinger Hüttenwerke κατά Επιτροπής και CCRE κατά Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 53, διάταξη του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 1993, C-123/92, Lezzi Pietro κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-809, σκέψεις 8 έως 11). Κατά την προφορική διαδικασία, οι διάδικοι εξέφρασαν τη συμφωνία τους επί του ζητήματος αυτού.

237 Συνεπώς, επιβάλλεται να εξεταστεί αν η δέσμευση κεφαλαίων που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 561/2003, εμμέσως δε, με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των οποίων εφαρμογή συνιστούν οι εν λόγω κανονισμοί, θίγει τα θεμελιώδη δικαιώματα του προσφεύγοντος.

238 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι δεν συντρέχει τέτοια προσβολή, λαμβανομένων υπόψη των κατά το *jus cogens* προτύπων καθολικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου.

239 Επιβάλλεται εκ προοιμίου να τονιστεί, σχετικώς, ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 561/2003, εκδοθέντα κατόπιν του ψηφίσματος 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, προβλέπει, μεταξύ άλλων παρεκκλίσεων και εξαιρέσεων, ότι, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων και εφόσον η επιτροπή κυρώσεων δεν εκφράσει τη ρητή αντίθεσή της, οι αρμόδιες εθνικές αρχές δηλώνουν ότι η δέσμευση κεφαλαίων δεν εφαρμόζεται επί των κεφαλαίων εκείνων που είναι αναγκαία προς κάλυψη βασικών αναγκών, ιδίως των δαπανών διαβίωσης, καταβολής μισθώματος, ιατρικών δαπανών, φόρων ή συλλογικών υπηρεσιών (βλ., ανωτέρω, σκέψη 36). Επιπροσθέτως, τα κεφάλαια που απαιτούνται προς κάλυψη οποιασδήποτε άλλης «έκτακτης δαπάνης» μπορούν επίσης να αποδεσμεύονται κατόπιν ρητής αδείας της επιτροπής κυρώσεων.

- 240 Οι ρητώς προβλεπόμενες δυνατότητες εξαιρέσεων και παρεκκλίσεων από τη δέσμευση των κεφαλαίων των προσώπων που αναγράφονται στον πίνακα της επιτροπής κυρώσεων σαφώς αποδεικνύουν ότι το μέτρο αυτό ούτε αποσκοπεί ούτε έχει ως αποτέλεσμα την απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση αυτών των προσώπων.
- 241 Επιπροσθέτως, επιβάλλεται να τονιστεί ότι, καίτοι το άρθρο 17, παράγραφος 1, της Οικουμενικής Διακηρύξεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, την οποία υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948, ορίζει ότι «παν πρόσωπον έχει δικαίωμα ιδιοκτησίας», εντούτοις το άρθρο 17, παράγραφος 2, της αυτής Οικουμενικής Διακηρύξεως διευκρινίζει ότι «ουδείς δύναται αυθαίρετως να στερηθεί της ιδιοκτησίας του».
- 242 Συνεπώς, καίτοι ο σεβασμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας πρέπει να θεωρηθεί ως αναπόσπαστο μέρος των επιτακτικών κανόνων του γενικού διεθνούς δικαίου, μόνον μια αυθαίρετη προσβολή αυτού του δικαιώματος θα μπορούσε, εν πάση περιπτώσει, να θεωρηθεί ως αντίθετη στο *jus cogens*.
- 243 Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι ο προσφεύγων δεν στερήθηκε αυθαίρετως αυτού του δικαιώματος.
- 244 Πράγματι, πρώτον, η δέσμευση αυτών των κεφαλαίων συνιστά μια πτυχή των κυρώσεων που αποφάσισε το Συμβούλιο Ασφαλείας κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, του δικτύου Αλ Κάιντα και των Ταλιμπάν, καθώς και εις βάρος άλλων προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και οντοτήτων συνδεδεμένων με αυτούς.
- 245 Επιβάλλεται, σχετικώς, να τονιστεί η σημασία της καταστολής της διεθνούς τρομοκρατίας και η νομιμότητα της οποίας απολαύει η παρεχόμενη από τα Ηνωμένα Έθνη προστασία έναντι τρομοκρατικών οργανώσεων.

- 246 Στο προοίμιο του ψηφίσματος 1390 (2002), το Συμβούλιο Ασφαλείας καταδίκασε, μεταξύ άλλων, αυστηρώς τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, υπογραμμίζοντας την αποφασιστικότητά του να αποτρέψει παρόμοιες πράξεις· επισήμανε ότι ο Οσάμα Μπιν Λάντεν και το δίκτυο Αλ Κάιντα συνέχισαν να υποστηρίζουν τη διεθνή τρομοκρατία· καταδίκασε το δίκτυο Αλ Κάιντα και τις συνδεδεμένες με αυτό τρομοκρατικές ομάδες για πολυάριθμες εγκληματικές τρομοκρατικές ενέργειες που διέπραξαν με σκοπό να προκαλέσουν τον θάνατο μεγάλου αριθμού αθώων πολιτών και την καταστροφή υλικών αγαθών και επανέλαβε ότι οι διεθνείς τρομοκρατικές ενέργειες συνιστούν απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.
- 247 Ενόψει αυτών των στοιχείων, ο επιδιωκόμενος με τις κυρώσεις σκοπός αποκτά ιδιαίτερη σημασία, η οποία έγκειται, όπως ιδίως προκύπτει από το γράμμα του ψηφίσματος 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας, της 28ης Σεπτεμβρίου 2001, στο οποίο παραπέμπει η τρίτη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλομένου κανονισμού 881/2002, στην καταστολή με όλα τα μέσα, σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, των απειλών κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας που συνιστούν οι τρομοκρατικές ενέργειες. Συνεπώς, με τα μέτρα αυτά επιδιώκεται η επίτευξη ενός θεμελιώδους για τη διεθνή κοινότητα σκοπού γενικού συμφέροντος.
- 248 Δεύτερον, η δέσμευση κεφαλαίων συνιστά συντηρητικό μέτρο, το οποίο, εν αντιθέσει προς τη δήμευση, δεν θίγει την ουσία του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσώπων που αφορά επί των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών τους στοιχείων, αλλά μόνον τη χρήση αυτών των στοιχείων.
- 249 Τρίτον, τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας προβλέπουν μηχανισμό περιοδικής επανεξέτασης του γενικού συστήματος των κυρώσεων (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 16, 25 και 33, καθώς και, κατωτέρω, σκέψη 266).
- 250 Τέταρτον, όπως θα εκτεθεί κατωτέρω, η σχετική κανονιστική ρύθμιση προβλέπει διαδικασία παρέχουσα στους θιγομένους το δικαίωμα να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, από την επιτροπή κυρώσεων επανεξέταση της περιπτώσεώς τους, διά της μεσολαβήσεως του κράτους μέλους της ιθαγένειας ή της κατοικίας τους.

251 Λαμβανομένων υπόψη αυτών των στοιχείων, η δέσμευση των κεφαλαίων προσώπων και οντοτήτων κατά των οποίων υπάρχουν υπόνοιες, βάσει πληροφοριών που διαβίβασαν τα κράτη Μέλη των Ηνωμένων Εθνών και ήλεγξε το Συμβούλιο Ασφαλείας, ότι συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, καθώς και ότι συμμετείχαν στη χρηματοδότηση, προγραμματισμό, προετοιμασία και εκτέλεση τρομοκρατικών πράξεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αυθαίρετη, απρόσφορη ή δυσανάλογη προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων αυτών των προσώπων.

252 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος τα αναφερόμενα στην προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας του και της γενικής αρχής της αναλογικότητας.

— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος ακροάσεως

253 Δεχόμενος ότι, όσον αφορά την αρχική απόφαση δεσμεύσεως των κεφαλαίων του, δεν ήταν αναγκαία η κοινοποίησή της πριν την εφαρμογή της, ο προσφεύγων προσάπτει στο Συμβούλιο ότι δεν του παρέσχε καμία δυνατότητα να διατυπώσει τη γνώμη του ως προς τα πραγματικά περιστατικά, τις περιστάσεις και τα εις βάρος του αποδεικτικά στοιχεία (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 141 έως 143). Επιπλέον, ο προσφεύγων αιτιάζεται, προφανώς, τις ίδιες τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας ότι συνιστούν προσβολή των δικαιωμάτων του άμυνας (βλ., ανωτέρω, σκέψη 150).

254 Επιβάλλεται, σχετικώς, να γίνει διάκριση μεταξύ του προβαλλομένου δικαιώματος του προσφεύγοντος να διατυπώσει την άποψή του ενώπιον του Συμβουλίου σχετικά με την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού και του προβαλλομένου δικαιώματός του να διατυπώσει την άποψή του ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων σχετικά με την αναγραφή του ονόματός του στον πίνακα των προσώπων των οποίων τα κεφάλαια πρέπει να δεσμευθούν κατ' εφαρμογήν των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας.

- 255 Όσον αφορά, πρώτον, το προβαλλόμενο δικαίωμα του προσφεύγοντος να διατυπώσει την άποψή του ενώπιον του Συμβουλίου, σχετικά με την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο παντός είδους διαδικασίας κινουμένης κατά ενός προσώπου και ικανής να καταλήξει σε βλαπτική για το πρόσωπο αυτό πράξη αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου και πρέπει να διασφαλίζεται, ακόμα και όταν ελλείπει οποιαδήποτε κανονιστική ρύθμιση σχετική με την εν λόγω διαδικασία. Η αρχή αυτή συνεπάγεται ότι πρέπει να παρέχεται σε κάθε πρόσωπο, εις βάρος του οποίου μπορεί να επιβληθεί κύρωση, η δυνατότητα να διατυπώσει αποτελεσματικώς την άποψή του όσον αφορά τα στοιχεία που η επιτροπή επικαλείται για την επιβολή της κυρώσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 1994, C-135/92, Fiskano κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2885, σκέψεις 39 και 40· της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-32/95 P, Επιτροπή κατά Lisrestal κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-5373, σκέψη 21, και της 21ης Σεπτεμβρίου 2000, C-462/98 P, Mediocurso κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-7183, σκέψη 36).
- 256 Εντούτοις, ορθώς το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπογραμμίζουν ότι η νομολογία αυτή διαμορφώθηκε σε τομείς, όπως το δίκαιο του ανταγωνισμού, η αντιμετώπιση του ντάμπινγκ και οι κρατικές ενισχύσεις, αλλά και το πειθαρχικό δίκαιο και η μείωση χρηματοπιστωτικής συνδρομής, στους οποίους τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν εκτεταμένες εξουσίες έρευνας, καθώς και ευρύ περιθώριο διακρίσεως.
- 257 Πράγματι, κατά τη νομολογία, ο σεβασμός των εγγυήσεων που παρέχει η κοινοτική έννομη τάξη, ιδίως δε το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να διατυπώσει την άποψή του είναι αντίστοιχο της ασκήσεως διακριτικής εξουσίας εκ μέρους της αρχής που εξέδωσε τη σχετική πράξη (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1991, C-269/90, Technische Universität München, Συλλογή 1991, σ. I-5469, σκέψη 14).
- 258 Εν προκειμένω, όμως, όπως προκύπτει από τις διατυπωθείσες ανωτέρω προκαταρκτικές παρατηρήσεις αναφορικά με τις σχέσεις μεταξύ της διεθνούς εννόμου τάξεως, της προκύπτουσας από το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, και της κοινοτικής εννόμου τάξεως, τα κοινοτικά όργανα είχαν την υποχρέωση να μεταφέρουν εντός της κοινοτικής εννόμου τάξεως τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και τις αποφάσεις της επιτροπής κυρώσεων, οι οποίες δεν τους παρείχαν

καμία δυνατότητα, στο στάδιο της εφαρμογής τους στην πράξη, να προβλέψουν οποιοδήποτε κοινοτικό μηχανισμό εξετάσεως ή επανεξετάσεως ατομικών περιπτώσεων, δεδομένου ότι τόσο η ουσία των συγκεκριμένων μέτρων όσο και οι μηχανισμοί επανεξετάσεως (βλ., κατωτέρω, σκέψεις 262 επ.) ανάγονταν εξ ολοκλήρου στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Ασφαλείας και της επιτροπής κυρώσεων που αυτό συνέστησε. Συνεπώς, τα κοινοτικά όργανα δεν διέθεταν καμία εξουσία έρευνας, καμία δυνατότητα ελέγχου των πραγματικών περιστατικών επί των οποίων στηρίχθηκε το Συμβούλιο Ασφαλείας και η επιτροπή κυρώσεων, κανένα περιθώριο εκτιμήσεως αυτών των πραγματικών περιστατικών και καμία ελευθερία εκτιμήσεως του ενδεδειγμένου της επιβολής κυρώσεων στον προσφεύγοντα. Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν έχει εφαρμογή η κοινοτική αρχή περί δικαιώματος ακρόασεως, δεδομένου ότι σε καμία περίπτωση η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την εκ μέρους του κοινοτικού οργάνου αναθεώρηση της θέσεώς του.

259 Επομένως, το Συμβούλιο δεν είχε την υποχρέωση να ακούσει τον προσφεύγοντα επί του ζητήματος της μη διαγραφής του ονόματός του από τον πίνακα προσώπων και οντοτήτων κατά των οποίων επιβλήθηκαν κυρώσεις, στο πλαίσιο της εκδόσεως και της εφαρμογής του προσβαλλομένου κανονισμού.

260 Επομένως, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προέβαλε ο προσφεύγων αναφορικά με την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματός του να διατυπώσει τη γνώμη του ενώπιον του Συμβουλίου αναφορικά με την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού.

261 Όσον αφορά, δεύτερον, το προβαλλόμενο δικαίωμα του προσφεύγοντος να διατυπώσει τη γνώμη του ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων αναφορικά με την εγγραφή του στον πίνακα προσώπων τα κεφάλαια των οποίων πρέπει να δεσμευθούν κατ' εφαρμογήν των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα εν λόγω ψηφίσματα δεν προβλέπουν τέτοιο δικαίωμα.

262 Εντούτοις, επιβάλλεται να τονισθεί ότι, καίτοι δεν προβλέπουν δικαίωμα προσωπικής ακρόασεως, τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και οι διαδοχικοί κανονισμοί που εκδόθηκαν προς εφαρμογήν τους εντός της Κοινότητας προβλέπουν διαδικασία επανεξετάσεως ατομικών περιπτώσεων, παρέχοντας στους

ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να απευθυνθούν στην επιτροπή κυρώσεων, μέσω των εθνικών τους αρχών, προκειμένου να διεκδικήσουν είτε τη διαγραφή τους από τον πίνακα των προσώπων κατά των οποίων προβλέπονται κυρώσεις είτε παρέκκλιση από τη δέσμευση κεφαλαίων (βλ., μεταξύ άλλων, ανωτέρω, σκέψεις 20, 32 και 34 έως 36).

263 Η επιτροπή κυρώσεων αποτελεί εξηρημένο από το Συμβούλιο Ασφαλείας όργανο, συγκείμενο από εκπροσώπους κρατών μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας. Έχει αναχθεί σε σημαντικό μόνιμο όργανο υπεύθυνο για την παρακολούθηση, επί καθημερινής βάσεως, της εφαρμογής των κυρώσεων συμβάλλοντας στην ομοίμορφη ερμηνεία και εφαρμογή, εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας, των ψηφισμάτων (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. G. Jacobs επί της αποφάσεως Bosporus, ανωτέρω, σκέψη 189, σκέψη 46).

264 Όσον αφορά, ειδικότερα, το αίτημα επανεξετάσεως μιας ατομικής περιπτώσεως, με σκοπό τη διαγραφή του ενδιαφερομένου από τον πίνακα των προσώπων που αφορούν οι κυρώσεις, «οι διέπουσες τη διεξαγωγή των εργασιών της [επιτροπής κυρώσεων] οδηγίες», οι εκδοθείσες στις 7 Νοεμβρίου 2002 και τροποποιηθείσες στις 10 Απριλίου 2003 (βλ., ανωτέρω, σκέψη 50), προβλέπουν, στο σημείο 7, τα ακόλουθα:

«α) Υπό την επιφύλαξη των ισχυουσών διαδικασιών, ο προσφεύγων [πρόσωπο(α), ομάδες, επιχειρήσεις και/ή οντότητες περιλαμβανόμενες στον ανακεφαλαιωτικό πίνακα της επιτροπής] μπορεί να υποβάλει στην κυβέρνηση της χώρας όπου κατοικεί και/ή της χώρας της οποίας είναι υπήκοος αίτηση επανεξετάσεως της περιπτώσεώς του. Προς τούτο, ο προσφεύγων οφείλει να αιτιολογήσει την αίτησή του περί διαγραφής του από τον πίνακα, να παράσχει τα απαιτούμενα στοιχεία και να ζητήσει υποστήριξη του αιτήματός του αυτού.

β) Η κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση οφείλει να εξετάσει όλα τα σχετικά στοιχεία, στη συνέχεια να επιδώξει διμερή επαφή με την (τις) κυβέρνηση(εις) που πρότεινε(αν) την εγγραφή στον πίνακα [την (τις)

“προτείνουσα(σες) κυβέρνηση(εις)”], να ζητήσει πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία και να προβεί σε διαβουλεύσεις αναφορικά με το αίτημα διαγραφής από τον πίνακα.

- γ) Η (οι) κυβέρνηση(εις) που ζήτησε αρχικώς την εγγραφή δύναται(νται) να ζητήσει επίσης συμπληρωματικά στοιχεία από τη χώρα της κατοικίας ή της ιθαγένειας του προσφεύγοντος. Η κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση και η (οι) προτείνουσα(σες) κυβέρνηση(εις) έχουν τη δυνατότητα, αναλόγως των αναγκών, διαβουλεύσεως με τον πρόεδρο της επιτροπής κυρώσεων στο πλαίσιο των κατά τα ανωτέρω διμερών διαβουλεύσεων.
- δ) Αν, κατόπιν εξετάσεως των συμπληρωματικών στοιχείων, η κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση αποφασίσει να δώσει συνέχεια στο αίτημα διαγραφής από τον πίνακα, πρέπει να πείσει την (τις) προτείνουσα(σες) κυβέρνηση(εις) να υποβάλουν, από κοινού ή μεμονωμένως, αίτηση διαγραφής στην επιτροπή κυρώσεων. Η κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση έχει τη δυνατότητα να υποβάλει, χωρίς να συνοδεύεται από αίτηση της (των) προτείνουσας(σών) κυβερνήσεως(ων), αίτηση διαγραφής προς την επιτροπή κυρώσεων, στο πλαίσιο διαδικασίας σιωπηρής εγκρίσεως.
- ε) Η επιτροπή κυρώσεων λαμβάνει τις αποφάσεις της συναινετικά. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρξει συναίνεση, στο πλαίσιο της επιτροπής, επί ενός ειδικού ζητήματος, ο πρόεδρος προβαίνει σε συμπληρωματικές διαβουλεύσεις οι οποίες ενδέχεται να διευκολύνουν την επίτευξη συμφωνίας. Αν, κατόπιν αυτών των διαβουλεύσεων, εξακολουθεί να μην υπάρχει συναίνεση, το ζήτημα παραπέμπεται στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Λόγω του ειδικού χαρακτήρα των πληροφοριακών στοιχείων, ο πρόεδρος έχει τη δυνατότητα να προωθήσει διμερείς επαφές μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών προς διευκρίνιση του ζητήματος πριν λάβει απόφαση.»

265 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, εκδίδοντας τις κατευθυντήριες αυτές οδηγίες, το Συμβούλιο Ασφαλείας έλαβε υπόψη του, στο μέτρο του δυνατού, τα θεμελιώδη δικαιώματα των αναγραφόμενων στον πίνακα της επιτροπής κυρώσεων προσώπων, ιδίως δε τα δικαιώματά τους άμυνας.

- 266 Εξάλλου, η ιδιαίτερη σημασία που προσδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας στα δικαιώματα αυτά προκύπτει σαφώς από το ψήφισμά του 1526 (2004), της 30ής Ιανουαρίου 2004, το οποίο αποσκοπεί, αφενός, στη βελτίωση της εφαρμογής των μέτρων που προβλέπει η παράγραφος 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999), η παράγραφος 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000) και οι παράγραφοι 1 και 2 του ψηφίσματος 1390 (2002), αφετέρου δε, στην ενίσχυση της αποστολής της επιτροπής κυρώσεων. Κατά την παράγραφο 18 του ψηφίσματος 1526 (2004), το Συμβούλιο Ασφαλείας «μετ' επιτάσεως ενθαρρύνει όλα τα κράτη να ενημερώνουν, στο μέτρο του δυνατού, τα πρόσωπα και τις οντότητες που αναγράφονται στον πίνακα της [επιτροπής κυρώσεων] αναφορικά με τα ληφθέντα [εις βάρος τους] μέτρα, με τις κατευθυντήριες οδηγίες της [επιτροπής κυρώσεων] και το ψήφισμα 1452 (2002)». Κατά την παράγραφο 3 του ψηφίσματος 1526 (2004), θα υπάρξει περαιτέρω βελτίωση των μέτρων αυτών μετά από 18 μήνες, ή ενωρίτερον, εφόσον παρίσταται ανάγκη.
- 267 Βεβαίως, η ανωτέρω διαδικασία δεν παρέχει απευθείας στους ίδιους τους ενδιαφερομένους το δικαίωμα ακροάσεως ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων, μόνη αρμόδια αρχή να αποφαινεται, κατόπιν αιτήσεως κράτους, επί της επανεξετάσεως της περιπτώσεώς τους. Επομένως, οι ενδιαφερόμενοι εξαρτώνται, ουσιαστικά, από τη διπλωματική προστασία που παρέχουν τα κράτη στους υπηκόους τους.
- 268 Εντούτοις, ο περιορισμός αυτός του δικαιώματος απευθείας και προσωπικής ακροάσεως από την αρμόδια αρχή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανεπίτρεπτος σε σχέση με τους επιτακτικούς κανόνες της διεθνούς δημοσίας τάξεως. Αντιθέτως, προκειμένου περί αμφισβητήσεως του βασίμου αποφάσεων περί δεσμεύσεως κεφαλαίων ατόμων ή οντοτήτων για τα οποία υπάρχει η υπόνοια ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας, τις οποίες έλαβε το Συμβούλιο Ασφαλείας, μέσω της επιτροπής κυρώσεων που αυτό συνέστησε, δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, βάσει πληροφοριών που του διαβίβασαν τα κράτη και οι περιφερειακοί οργανισμοί, είναι εύλογο το δικαίωμα ακροάσεως των ενδιαφερομένων να ρυθμίζεται στο πλαίσιο μιας πολυεπίπεδης διοικητικής διαδικασίας, όπου οι αναφερόμενες στο παράρτημα II του προσβαλλομένου κανονισμού εθνικές αρχές διαδραματίζουν ουσιαστική ρόλο.

- 269 Εξάλλου, το ίδιο το κοινοτικό δίκαιο δέχεται τον νόμιμο χαρακτήρα τέτοιου είδους διαδικαστικών ρυθμίσεων, στο πλαίσιο οικονομικών κυρώσεων κατά ιδιωτών (βλ., κατ' αναλογία, διάταξη του προέδρου του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου της 2ας Αυγούστου 2000, T-189/00 R, «Invest» Import und Export και Invest Commerce κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. ΙΙ-2993).
- 270 Πρέπει να προστεθεί ότι, όπως ορθώς υπογράμμισε το Ηνωμένο Βασίλειο κατά την προφορική διαδικασία, οι ενδιαφερόμενοι έχουν τη δυνατότητα δικαστικής προσφυγής στηριζομένης στην εσωτερική νομοθεσία, είτε απευθείας επί του προσβαλλομένου κανονισμού είτε επί των οικείων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του οποίου αυτός συνιστά εφαρμογή, κατά ενδεχόμενης καταχρηστικής αρνήσεως της αρμόδιας εθνικής αρχής να φέρει την περίπτωση τους, προς επανεξέταση, ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων (βλ., κατ' αναλογία, διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 15ης Μαΐου 2003, T-47/03 R, Sison κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. ΙΙ-2047, σκέψη 39).
- 271 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, ο προσφεύγων ζήτησε, με επιστολή των δικηγόρων του της 1ης Μαρτίου 2002, από τον Μόνιμο Αντιπρόσωπο του Βασιλείου της Σαουδικής Αραβίας στα Ηνωμένα Έθνη να προασπίσει τα δικαιώματά του ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων. Σύμφωνα με τις συμπληρωματικές επεξηγήσεις που δόθηκαν κατά την προφορική διαδικασία, ο προσφεύγων ουδέποτε έλαβε απάντηση στην επιστολή του αυτή.
- 272 Εντούτοις, οι περιστάσεις αυτές δεν έχουν καμία σχέση με την Κοινότητα και, κατά συνέπεια, δεν αφορούν την παρούσα διαφορά, αποκλειστικό αντικείμενο της οποίας είναι ο έλεγχος της νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού.
- 273 Εν πάση περιπτώσει, η δυνατότητα του προσφεύγοντος να διατυπώσει αποτελεσματικώς την άποψή του επί του υποστατού και της λυσιτέλειας των πραγματικών περιστατικών βάσει των οποίων αποφασίστηκε η δέσμευση των κεφαλαίων του, ειδικότερα δε, επί των αποδεικτικών στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη εις βάρος του, αποκλείεται κατηγορηματικώς. Τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία, εφόσον έχουν

χαρακτηριστεί εμπιστευτικά ή απόρρητα από το κράτος που τα διαβίβασε στην επιτροπή κυρώσεων, δεν του έχουν, προφανώς, κοινοποιηθεί, όπως εξάλλου δεν έχουν κοινοποιηθεί στα κράτη Μέλη του ΟΗΕ που είναι αποδέκτες των οικείων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας.

274 Υπό περιστάσεις όπως αυτές της παρούσας υποθέσεως, όπου τίθεται υπό αμφισβήτηση συντηρητικό μέτρο που περιορίζει τη δυνατότητα διαθέσεως περιουσιακών στοιχείων του προσφεύγοντος, το Πρωτοδικείο φρονεί, εντούτοις, ότι ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ενδιαφερομένου δεν συνεπάγεται ότι πρέπει να του γνωστοποιούνται τα πραγματικά περιστατικά και τα εναντίον τους αποδεικτικά στοιχεία, όταν το Συμβούλιο Ασφαλείας ή η επιτροπή κυρώσεων που αυτό συνέστησε φρονούν ότι αυτό επιβάλλουν λόγοι αναγόμενοι στην ασφάλεια της διεθνούς κοινότητας.

275 Συνεπώς, τα επιχειρήματα που αντλεί ο προσφεύγων από την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματός του ακροάσεως από την επιτροπή κυρώσεων αναφορικά με την αναγραφή του ονόματός του στον πίνακα των προσώπων εκείνων των οποίων τα κεφάλαια δεσμεύονται κατ' εφαρμογήν των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας πρέπει να απορριφθούν.

276 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που αντλεί ο προσφεύγων από την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως.

— Επί της προβαλλόμενης προσβολής του δικαιώματος για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο

277 Η εξέταση των επιχειρημάτων του προσφεύγοντος αναφορικά με την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματός του για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο πρέπει να γίνει λαμβανομένων υπόψη των γενικής φύσεως σκέψεων που έχουν ήδη διατυπωθεί στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξετάσεως της εκτάσεως του ελέγχου νομιμότητας, ιδίως με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα, που μπορεί να ασκήσει το Πρωτοδικείο επί πράξεων του κοινοτικού δικαίου που συνιστούν εφαρμογή ψηφισμάτων που υιοθέτησε το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

- 278 Εν προκειμένω, ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου, δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ.
- 279 Στο πλαίσιο αυτής της προσφυγής, το Πρωτοδικείο ασκεί συνολικό έλεγχο της νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού με κριτήριο την τήρηση, εκ μέρους των κοινοτικών οργάνων, των κανόνων αρμοδιότητας καθώς και των κανόνων εξωτερικής νομιμότητας και των ουσιωδών τύπων που διέπουν τη δράση τους.
- 280 Το Πρωτοδικείο ελέγχει επίσης τη νομιμότητα του προσβαλλομένου κανονισμού λαμβάνοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των οποίων εφαρμογή συνιστά ο εν λόγω κανονισμός, ιδίως υπό το πρίσμα του πρόσφορου χαρακτήρα, από τυπικής και ουσιαστικής απόψεως, της εσωτερικής συνοχής και της αναλογικότητας του πρώτου σε σχέση με τα δεύτερα.
- 281 Αποφαινόμενο στο πλαίσιο αυτού του ελέγχου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι δεν αμφισβητήθηκε ότι ο προσφεύγων αποτελεί ένα από τα φυσικά πρόσωπα που περιελήφθησαν στις 19 Οκτωβρίου 2001 στον πίνακα που συνέταξε η επιτροπή κυρώσεων (βλ., ανωτέρω, σκέψη 23).
- 282 Στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής ακυρώσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε, επίσης, εαυτό αρμόδιο να ελέγξει τη νομιμότητα του προσβαλλομένου κανονισμού και, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, σε σχέση με υπέρτερους κανόνες του διεθνούς δικαίου συγκροτούντες το *jus cogens*, ιδίως τους επιτακτικούς κανόνες περί καθολικής προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- 283 Αντιθέτως, όπως ήδη τονίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 225, δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να ελέγξει εμμέσως τη συμφωνία αυτών καθεαυτών των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας με τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως αυτά προστατεύονται από την κοινοτική έννομη τάξη.

- 284 Δεν απόκειται, επίσης, στο Πρωτοδικείο να ελέγξει την απουσία πλάνης εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων επί των οποίων το Συμβούλιο Ασφαλείας στήριξε τα μέτρα που έλαβε ούτε, επίσης, υπό την επιφύλαξη του περιορισμένου πλαισίου που καθορίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 282, να ελέγξει εμμέσως τον πρόσφορο χαρακτήρα και την αναλογικότητα αυτών των μέτρων. Δεν θα μπορούσε να ασκηθεί τέτοιος έλεγχος χωρίς να θιγούν τα προνόμια του Συμβουλίου Ασφαλείας, όπως αυτά απορρέουν από το κεφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, όσον αφορά τον καθορισμό, πρώτον, μιας απειλής για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια και, δεύτερον, των πρόσφορων για την αντιμετώπισή της μέτρων. Επιπροσθέτως, το αν ένα άτομο ή ένας οργανισμός συνιστά απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και το ποια είναι τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν προς αντιμετώπιση αυτής της απειλής, συνεπάγονται πολιτική εκτίμηση και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες, καταρχήν, εμπíπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της αρχής στην οποία η διεθνής κοινότητα ανέθεσε την κύρια ευθύνη για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.
- 285 Επιβάλλεται, κατά συνέπεια, η διαπίστωση ότι, στο μέτρο που ορίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 284, ο προσφεύγων δεν έχει καμία δυνατότητα δικαστικής προσφυγής, δεδομένου ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας δεν έκρινε επιβεβλημένο να συστήσει ανεξάρτητο διεθνές δικαιοδοτικό όργανο αρμόδιο να αποφαινεται, από νομικής και πραγματικής απόψεως, επί των προσφυγών των στρεφόμενων κατά ατομικών αποφάσεων της επιτροπής κυρώσεων.
- 286 Εντούτοις, πρέπει, επίσης, να αναγνωρισθεί ότι μια υπ' αυτή την έννοια ελλιπής δικαστική προστασία του προσφεύγοντος δεν αντιβαίνει προς το *jus cogens*.
- 287 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει, σχετικώς, ότι το δικαίωμα προσβάσεως στη δικαιοσύνη, το οποίο καταρχήν αναγνωρίζεται τόσο από το άρθρο 8 της Οικουμενικής Διακηρύξεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου όσο και από το άρθρο 14 των Συμφώνων περί Αστικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 16 Δεκεμβρίου 1966, δεν είναι απόλυτο. Αφενός, επιτρέπονται παρεκκλίσεις από το δικαίωμα αυτό σε περίπτωση εκτάκτου δημοσίου κινδύνου απειλούντος την ύπαρξη του έθνους, όπως προβλέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εν λόγω Συμφώνου. Αφετέρου, πέραν των εξαιρετικών αυτών περιπτώσεων, ορισμένοι περιορισμοί κρίνονται ως αναπόσπαστα συνδεόμενοι με το δικαίωμα αυτό, όπως οι περιορισμοί που γενικώς γίνονται δεκτοί από τη διεθνή κοινότητα ως αναγόμενοι στην αρχή του

απαραβιάστου των κρατών (βλ., σχετικώς, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποφάσεις πρίγκιπας Hans-Adam II του Λιχτενστάιν κατά Γερμανίας της 12ης Ιουλίου 2001, *Recueil des arrêts et décisions*, 2001-VIII, σκέψεις 52, 55, 59 και 68, και McElhinney κατά Ιρλανδίας της 21ης Νοεμβρίου 2001, *Recueil des arrêts et décisions*, 2001-XI, ιδίως σκέψεις 34 έως 37) καθώς και των διεθνών οργανισμών (βλ., σχετικώς, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, απόφαση Waite και Kennedy κατά Γερμανίας της 18ης Φεβρουαρίου 1999, *Recueil des arrêts et décisions*, 1999-I, σκέψεις 63 και 68 έως 73).

288 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι ο περιορισμός του δικαιώματος προσβάσεως του προσφεύγοντος στη δικαιοσύνη, ο προκύπτων από το απαραβίαστο που απολαύουν, καταρχήν, εντός της εννόμου τάξεως των κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών, τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας τα λαμβανόμενα δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τις σχετικές αρχές του διεθνούς δικαίου (ιδίως τα άρθρα 25 και 103 του Χάρτη), είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένος με το εν λόγω δικαίωμα, όπως αυτό διασφαλίζεται με το *ius cogens*.

289 Ο περιορισμός αυτός δικαιολογείται τόσο λόγω της φύσεως των αποφάσεων που λαμβάνει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών όσο και από τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό. Υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, το συμφέρον του προσφεύγοντος να εξετασθεί επί της ουσίας η περίπτωση του από το Δικαστήριο δεν επαρκεί ώστε να θεωρηθεί υπέρτερο του ουσιώδους γενικού συμφέροντος διατηρήσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας έναντι απειλής την οποία σαφώς προσδιόρισε το Συμβούλιο Ασφαλείας σύμφωνα με τις διατάξεις του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Επιβάλλεται, σχετικώς, να επισημανθεί όλως ιδιαίτερος η σημασία που έχει το γεγονός ότι τα ψηφίσματα που διαδοχικώς υιοθέτησε το Συμβούλιο Ασφαλείας όχι μόνο δεν προβλέπουν μέτρα απεριορίστου ή απροσδιορίστου διάρκειας εφαρμογής, αλλ' αντιθέτως, περιείχαν πάντοτε προβλέψεις περί επανεξετάσεως του επιβεβλημένου χαρακτήρα της διατηρήσεως σε ισχύ των μέτρων αυτών μετά από περίοδο 12 ή 18 μηνών το πολύ (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 16, 25, 33 και 266).

290 Τέλος, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, ελλείψει διεθνούς δικαιοδοτικού οργάνου αρμόδιου να ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, η σύσταση οργάνου όπως η επιτροπή κυρώσεων και η προβλεπόμενη δυνατότητα

προσφυγής σ' αυτήν, ανά πάσα στιγμή, με αίτημα την επανεξέταση οποιασδήποτε ατομικής περιπτώσεως, μέσω ενός καθορισμένου μηχανισμού στον οποίο μετέχουν τόσο η «κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση» όσο και η «προτείνουσα κυβέρνηση» (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 263 και 264), συνιστούν μια άλλη εύλογη δυνατότητα αποτελεσματικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το *jus cogens*.

- 291 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε ο προσφεύγων αναφορικά με την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματός του για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο πρέπει να απορριφθούν.
- 292 Δεδομένου ότι κανείς από τους λόγους και τα επιχειρήματα που προέβαλε ο προσφεύγων δεν ευδοκίμησε, πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 293 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον το έχει ζητήσει ο αντίδικος. Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα που παρεμβαίνουν σε δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 6, αν κρίνει ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως, το Πρωτοδικείο κανονίζει ελευθέρως τα δικαστικά έξοδα.
- 294 Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της παρούσας υποθέσεως και των αιτημάτων των διαδίκων, θα συνιστούσε εύλογη εφαρμογή αυτών των διατάξεων η απόφαση ότι ο προσφεύγων φέρει, πέραν των δικαστικών του εξόδων, τα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου καθώς και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή μέχρι την 1η Ιουλίου 2002. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Επιτροπή, η δεύτερη για την περίοδο μετά την 1η Ιουλίου 2002, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί του αιτήματος μερικής ακυρώσεως του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 του Συμβουλίου, της 6ης Μαρτίου 2001, για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών προς το Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 337/2000 και του κανονισμού (ΕΚ) 2062/2001 της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 2001, για την τροποποίηση, για τρίτη φορά, του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001.
- 2) Απορρίπτει την προσφυγή καθόσον αυτή στρέφεται κατά του κανονισμού 881/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001.
- 3) Καταδικάζει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά του έξοδα, στα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου, καθώς και στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή μέχρι την 1η Ιουλίου 2002.

- 4) Το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και η Επιτροπή, η δεύτερη για την μετά την 1η Ιουλίου 2002 περίοδο, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Forwood

Pirrung

Mengozzi

Meij

Βηλαράς

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Σεπτεμβρίου 2005.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

J. Pirrung

Περιεχόμενα

Νομικό πλαίσιο	II - 3661
Ιστορικό της διαφοράς	II - 3664
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	II - 3674
Επί των αποτελεσμάτων της εκδόσεως του προσβαλλομένου κανονισμού επί της παρούσας διαδικασίας	II - 3677
Επί της ουσίας	II - 3679
1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 3679
2. Επί του λόγου του αντλούμενου από την αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό	II - 3681
Ερωτήσεις του Πρωτοδικείου και απαντήσεις των διαδίκων	II - 3681
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3688
3. Επί των τριών λόγων που αντλούνται από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος	II - 3700
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 3700
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3711
Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 3711
Επί των σχέσεων μεταξύ της ενόμου τάξεως της απορρέουσας από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και της εθνικής ή κοινοτικής ενόμου τάξεως	II - 3712
Επί της εκτάσεως του ελέγχου νομιμότητας που μπορεί να ασκήσει το Πρωτοδικείο	II - 3719
Επί της προβαλλομένης προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσφεύγοντος	II - 3726
— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας και της αρχής της αναλογικότητας	II - 3726
— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος ακροάσεως	II - 3730
— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο	II - 3737
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 3741